

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ WIEDZY O REGIONIE
ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. 83 341 64 52
regionalia@mbp.org.pl

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXXV

Wrzesień-Październik 2016

Nr 9-10

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI

KURIA DIECEZJALNA - 08-100 SIEDLCE - PIŁSUDSKIEGO 62

TEL. 25 644-21-95; FAX 25 644-87-44

WYDAWNICTWO DIECEZJI SIEDLECKIEJ "UNITAS"

08-110 SIEDLCE; UL. SZKOLNA 22

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE SIEDLECKIE

ORGAN URZĘDOWY KURII DIECEZJALNEJ

Rok LXXXV

Wrzesień-Październik 2016

Nr 9-10

EPISKOPAT POLSKI

STANOWISKO BISKUPÓW POLSKICH W SPRAWIE MAŁŻEŃSTWA KATOLICKIEGO ZAWIERANEGO POZA MIEJSCEM ŚWIĘTYM

Wstęp

1. W ostatnich latach w Polsce zauważa się wyraźny wzrost liczby prób o zawarcie małżeństwa katolickiego poza kościołem jako miejscem świętym, także w plenerze, wzorem niektórych trendów kulturowych, nie zawsze dających się w pełni pogodzić z tradycją Kościoła katolickiego. Jest to czasem związane także ze swoistą komercjalizacją wydarzenia, którym jest celebrowanie małżeństwa. Zdarza się coraz częściej, że prywatne ośrodki do swojej oferty restauracyjnej i hotelowej, skierowanej do urządzających przyjęcia, dołączają także nowe rozwiązania, jak ślubne instalacje plenerowe, przeznaczone na ceremonie małżeńskie i sesje fotograficzne, co ma ułatwić organizację uroczystości, bez potrzeby przemieszczania się gości weselnych i związanych z tym utrudnień.

2. Kościół odnosi się ze zrozumieniem do potrzeb narzeczonych i ich rodzin, a także do ich pragnienia, aby dzień zaślubin był wyjątkowy także w charakterze specjalnej oprawy. Jednakże prawo kościelne, które wprawdzie w szczególnych okolicznościach dopuszcza zgodę ordynariusza miejsca na zawarcie małżeństwa poza miejscem świętym, zawiera także pewne

istotne kwestie, które nie powinny być pominięte w przygotowaniu do celebracji małżeństwa kościelnego. Właśnie te kwestie zostają przypomniane i przedstawione w niniejszym dokumencie.

Małżeństwo jako sakrament

3. Przymierze małżeńskie, które czerpie swoją moc z aktu stworzenia, zostało odnowione wraz ze stworzeniem, przez Jezusa Chrystusa, który sam potwierdził świętość małżeństwa i podniósł je do godności sakramentu czyli świętego znaku, poprzez który działa z woli Boga Jego łaska w Kościele [1]. Ważne kanoniczne małżeństwo (tzn. zawarte zgodnie z prawem Kościoła) jest nie tylko umową między dwiema stronami, ale – włączone w miłość Chrystusa – jest sakramentem, co potwierdza Kodeks Prawa Kanonicznego:

Między ochrzczonymi nie może istnieć ważna umowa małżeńska, która tym samym nie byłaby sakramentem [2].

Wspólnotowy charakter sakramentów

4. Jak stwierdza Sobór Watykański II w Konstytucji o Liturgii, sakramenty nie są rzeczywistością prywatną, lecz wspólnotową, a ich sprawowanie nie jest uroczystością zarezerwowaną dla zamkniętego grona znajomych:

Czynności liturgiczne nie są prywatnymi czynnościami, lecz uroczystością sprawowanymi obrzędami Kościoła, który jest „sakramentem jedności”, czyli ludem świętym, zjednoczonym i zorganizowanym pod zwierzchnictwem biskupów (...). Odnosi się to przede wszystkim do celebracji Mszy świętej i udzielania sakramentów [3].

5. Również celebracja sakramentu małżeństwa nie może być postrzegana jako akt prywatny, zarezerwowany dla rodziny czy kręgu znajomych, a nawet utrudniający wstęp innym członkom lokalnej wspólnoty. Jest to bowiem święto całej wspólnoty miejscowej, do której przynależą oboje małżonkowie lub któraś ze stron, a także w szerszym sensie święto Kościoła w ogólności.

6. Wybór miejsca, w którym ma być zawierane małżeństwo, powinien przewidywać i zakładać udział wspólnoty, a przynajmniej stwarzać jej tę możliwość. Dlatego pierwszeństwo w tym wymiarze ma kościół parafialny poprzez jego zasadniczą dostępność dla wszystkich. Dopiero w drugim rzędzie mówi się o innym kościele, a na samym końcu – o kaplicy,

która będąc miejscem świętym, nie jest jednak tak dostępna, jak kościół [4]. Miejscem zawarcia małżeństwa pomiędzy dwojgiem katolików, a także pomiędzy stroną katolicką i stroną niekatolicką ochrzczoneą, jest zatem w pierwszym rzędzie kościół parafialny, a jeśli miałby to być inny kościół czy kaplica, to za zgodą ordynariusza miejsca lub proboszcza:

Małżeństwo pomiędzy katolikami lub między stroną katolicką i niekatolicką ochrzczoneą, winno być zawierane w kościele parafialnym; w innym kościele lub kaplicy może być zawierane za zezwoleniem ordynariusza miejsca lub proboszcza [5].

7. Szczególną cechą kościoła parafialnego – w przeciwieństwie do prywatnych ośrodków, o których mowa wcześniej – jest jego dostępność i otwartość dla wszystkich pragnących uczestniczyć w liturgii Kościoła, przede wszystkim dla wiernych, ale także dla tych wszystkich, którzy mogą zbliżyć się do Chrystusa poprzez obecność w miejscu świętym. Jeśli zaś małżeństwo z różnych powodów zawierane jest w kościele innym niż parafialny, to także ten inny kościół zachowuje nadal walor wspólnotowości i otwarcia na każdego, gościnności dla wszystkich. Jest tak między innymi dlatego, że przestrzeń poświęcona jest szczególnym znakiem Kościoła pielgrzymującego na ziemi i obrazem Kościoła przebywającego w niebie [6].

Miejsce święte dla celebracji sakramentów

8. Liturgiczny obrzęd poświęcenia kościoła należy do sakramentaliów, których funkcją jest towarzyszenie sakramentom, prowadzenie ku nim i przygotowanie wiernych do przyjęcia właściwego skutku sakramentów (por. KL 60). Poświęcony kościół jest więc właściwym miejscem do sprawowania sakramentów. *Obrzędy poświęcenia kościoła* przypominają, że to kościół jest miejscem, gdzie wspólnota chrześcijańska gromadzi się po to, aby *słuchać słowa Bożego, razem się modlić, przystępować do sakramentów oraz sprawować Eucharystię* [7].

9. W rozumieniu Kościoła Katolickiego miejscem świętym jest więc to, które przez poświęcenie lub błogosławieństwo, dokonane według przepisów ksiąg liturgicznych, przeznaczone jest do kultu Bożego [8]. W kontekście zawierania małżeństwa takim miejscem świętym jest przede wszystkim kościół, może nim być także – za zgodą ordynariusza miejsca lub proboszcza – kaplica [9].

10. Sprawowanie sakramentów poza miejscem świętym dopuszcza się w szczególnych sytuacjach, jak na przykład wielkie zgromadzenia wiernych, kiedy kościół nie jest w stanie wszystkich pomieścić, czy podczas pielgrzymek lub innych wydarzeń, gdzie nie ma kościoła w pobliżu. Zawsze jest to jednak sytuacja niecodzienna i jest przez Kościół tolerowana, a nie zalecana.

11. Można zatem powiedzieć, że sakrament małżeństwa przez sam fakt bycia sakramentem kieruje się ku przestrzeni poświęconej. Nie dzieje się to tylko z przyczyn teologicznych, ale również duszpasterskich i pedagogicznych. Kościół jako miejsce poświęcone jest dostępne wiernym na stałe i nie zmienia swojego sakralnego charakteru, co oznacza, że małżonkowie mogą w tym miejscu odnawiać łaskę sakramentu w kolejne dni swojego wspólnego życia i celebrować kolejne rocznice małżeństwa, a także wiązać z tym miejscem celebrację kolejnych sakramentów, świętowanych w rodzinie, jak chrzest czy Komunia swoich dzieci.

Przeniesienie celebracji sakramentu małżeństwa poza miejsce święte jako poważna ingerencja w liturgię, pozostawiona rozeznaniu ordynariusza miejsca

12. Prawo kościelne dla celebracji niektórych sakramentów bardziej niż wobec innych zastrzega potrzebę ich sprawowania w kościele, przepisy podkreślają to szczególnie w przypadku sakramentu Eucharystii, święceń oraz właśnie małżeństwa.

13. Troską Kościoła jest, aby celebracja sakramentu małżeństwa poza miejscem świętym nie stała się normą powszechną, a nawet nie dopuszcza się, aby mogli decydować o tym sami duszpasterze, np. proboszcz. Dlatego celebracja sakramentu małżeństwa poza kościołem wymaga zgody ordynariusza miejsca [10]:

Miejscowy ordynariusz może zezwolić na zawarcie małżeństwa w innym odpowiednim miejscu [11].

Jednym z powodów, dla których Kościół zastrzega ordynariuszowi miejsca decyzję o sprawowaniu sakramentu małżeństwa poza miejscem świętym jest fakt, że nie chodzi w tym przypadku o drobną zmianę w liturgii, ponieważ obrzęd wyraźnie zakłada sprawowanie go w kościele.

Zasadnicza łączność celebracji sakramentu małżeństwa z Eucharystią

14. Wszystkie sakramenty są związane w sposób szczególny z Eucharystią, która jest nazywana *źródłem i szczytem całego życia chrześcijańskiego* [12], dlatego Sobór Watykański II mówi:

Inne sakramenty, tak jak wszystkie kościelne posługi i dzieła apostołstwa, wiążą się ze świętą Eucharystią i do niej zmierzają. W Najświętszej bowiem Eucharystii zawiera się całe duchowe dobro Kościoła, a mianowicie sam Chrystus, nasza Pascha [13].

15. Małżeństwo należy do grupy tych sakramentów, które są z zasady sprawowane podczas celebracji Eucharystii [14]. Obrzędy małżeństwa zalecają, aby łączyć ten sakrament z Mszą:

Małżeństwo zasadniczo powinno się zawierać w czasie Mszy [15].

16. W zwyczajnej sytuacji, gdy sakrament ten jest udzielany w połączeniu z Eucharystią, w mocy pozostają przepisy Kościoła dotyczące sprawowania Eucharystii. Według *Ogólnego wprowadzenia do Mszału Rzymskiego* zwyczajnym miejscem sprawowania Eucharystii jest kościół:

Na sprawowanie Eucharystii lud Boży gromadzi się zwykle w kościele lub gdy kościoła brak albo jest on niewystarczający, w innym odpowiednim miejscu, godnym tak wielkiego misterium [16].

Dokument ten wskazuje, że w sytuacji, gdy Eucharystia nie może odbyć się w kościele, powinna być ona sprawowana w miejscu godnym „wielkiego misterium”.

17. Również Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 wskazuje, że normą jest sprawowanie Eucharystii w miejscu świętym: w kościele lub kaplicy, a dopiero w wypadku konieczności można ją sprawować w „innym odpowiednim miejscu” („in loco honesto”):

Eucharystię należy sprawować w miejscu świętym, chyba że w poszczególnym wypadku czego innego domaga się konieczność; w takim wypadku Eucharystia winna być sprawowana w odpowiednim miejscu [17].

18. Chociaż wspomniane dwa dokumenty pozostawiały niedomówienie odnośnie do osoby decydującej o sprawowaniu Eucharystii poza kościołem, to w roku 2004 Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, ze względu na nadużycia w tej materii, dodała dodatkowe zastrzeżenie, które aktualnie obowiązuje cały Kościół katolicki:

O tym, czy istnieje taka konieczność, za każdym razem zgodnie ze zwyczajem na terenie swojej diecezji będzie rozstrzygał biskup diecezjalny [18].

Oznacza to, że każda Eucharystia, a więc także Eucharystia połączona z celebracją sakramentu małżeństwa powinna być sprawowana w kościele lub kaplicy. Jeśli istnieje konieczność, aby była sprawowana poza miejscem poświęconym, wtedy należy uzyskać zgodę biskupa diecezjalnego, „za każdym razem”.

Rola przestrzeni świętej także podczas celebracji sakramentu małżeństwa bez sprawowania Eucharystii

19. Łączenie sakramentu małżeństwa z Eucharystią jest właściwym i głównym sposobem celebracji, jednakże nie jedynym i nie zawsze wskazanym. W niektórych sytuacjach, które pozostają w gestii proboszcza, lepiej jest powstrzymać się od łączenia obrzędów małżeńskich ze Mszą św.:

Proboszcz (...), wzięwszy pod uwagę potrzeby duszpasterskie, a także stopień udziału w życiu Kościoła narzeczonych i uczestników uroczystości, niech rozważy, czy lepiej jest zaproponować zawarcie małżeństwa w czasie Mszy, czy poza nią [19].

W żadnym razie nie oznacza to, że w sytuacji, gdy nie sprawuje się Mszy, można po prostu przenieść liturgię małżeństwa poza kościół. Stoją za tym dwie podstawowe racje. Pierwsza wynika z przepisu kanonu 1118 § 2 odnośnie do pozwolenia ordynariusza miejsca (sam proboszcz nie może takiej decyzji podjąć, por. KPK, kan. 1118 § 2). Druga racja jest natury teologicznej: swoiste „zubożenie” małżeństwa o wymiar eucharystyczny nie powinno zostać zdwojone przez zubożenie go dodatkowo o wymiar eklezjalny.

20. Nie jest więc bez różnicy, gdzie zawierany jest sakrament. W rzeczywistości małżonkowie, którzy zawierają sakramentalne przymierze poza Eucharystią i w dodatku poza miejscem świętym, narażają się na większe straty w wymiarze dóbr duchowych, niż korzyści wynikające z kwestii praktycznych czy organizacyjnych. W tej dziedzinie konieczna jest stosowna katecheza wobec narzeczonych i ich bliskich, aby stanowisko Kościoła nie wydawało się czystym zakazem, lecz okazywało troskę o większe dobro, dobro duchowe.

Zasady celebracji małżeństwa poza miejscem świętym

21. Gdy ordynariusz miejsca udziela zgody na celebrację sakramentu małżeństwa poza kościołem, to jeśli zgodnie z prawem małżeństwo jest

powiązane z Eucharystią [20], obowiązują dodatkowe przepisy, zgodnie z którymi Eucharystię poza miejscem świętym należy sprawować z użyciem odpowiedniego stołu przykrytego obrusem i korporałem oraz z ustawionymi na nim krzyżem i świecami. Należy przy tym pamiętać aby wybrane miejsce było godne i nie uwłaczało świętości sprawowanych sakramentów [21].

22. Gdy małżeństwo za zgodą ordynariusza jest zawierane poza miejscem świętym, a Msza święta nie jest sprawowana bądź na mocy samego prawa (w przypadku tzw. małżeństwa mieszanego oraz zawsze gdy małżeństwo jest zawierane z osobą nieochrzczonej), bądź też decyzji proboszcza (w przypadku katolików), wtedy należy ściśle przestrzegać obrzędu podanego w księdze liturgicznej [22].

Podsumowanie

23. Ordynariusze miejsca podejmują decyzję o udzieleniu zgody na celebrowanie sakramentu małżeństwa poza miejscem świętym zgodnie ze swoim osądem, jednakże nie dzieje się to bez duszpasterskiej roztropności i rozeznania w każdej poszczególniej sprawie. Za powiązaniem bowiem celebrowania sakramentu małżeństwa z miejscem świętym stoją racje natury zarówno teologicznej, jak i duszpasterskiej. Istotnie, troską Kościoła jest, aby nie osłabiać więzi sakramentu małżeństwa z miejscem świętym do sprawowania sakramentów, a także, aby zapewnić narzeczonym i ich bliskim jak najlepszy dostęp do dóbr duchowych nawet wtedy, gdy oni sami początkowo tego nie doceniają lub nie rozumieją, co powinno się dokonać pod wpływem kompetentnej katechezy w tej kwestii.

24. Miejsce święte, jakim jest kościół lub kaplica, nie jest jednym z wielu możliwych do wyboru, ale przewyższa inne propozycje i sposoby zawierania małżeństwa, nawet gdy są one modne w dzisiejszych czasach i warunkach.

25. Dlatego w niniejszym dokumencie przypomniano szczególnie niektóre duszpasterskie i teologiczne walory kościołów jako miejsc świętych, które czynią je właściwymi dla celebrowania sakramentu małżeństwa. Po pierwsze, poświęcone kościoły są specjalnym miejscem celebrowania sakramentów. Po drugie, kościoły są właściwym miejscem sprawowania Eucharystii, która w normalnej sytuacji powinna łączyć się z obrzędami małżeństwa. Po trzecie, kościoły są miejscami otwartymi i odznaczają się

charakterystyczną dla chrześcijaństwa gościnnością, gdzie celebracje liturgiczne są dostępne całej wspólnotcie lokalnej i każdemu, bez charakterystycznych dla prywatnych ośrodków weselnych, hoteli, ogrodów itp. zaproszeń, list gości i innych elementów składających się na zamknięcie uroczystości dla osób niezaproszonych. Po czwarte wreszcie, kościoły – w przeciwieństwie do prywatnych ośrodków niebędących miejscami świętymi – są znakiem trwałości i miejscem, do którego małżonkowie mogą bez specjalnych rezerwacji i innych utrudnień powracać w każdym czasie, aby odnawiać łaskę sakramentu przed ołtarzem, przed którym zawarli małżeństwo.

26. Kościoły są znakami kulturowej i religijnej obecności tradycji Kościoła w lokalnej wspólnotcie i kształtują tożsamość wiernych. Dlatego choć tradycja i pobożność zawsze przenikają się ze współczesnymi prądami kulturowymi, to nie powinny one całkowicie zamilknąć i ustąpić przed modnymi trendami, ale być z nimi w dialogu. Kościół jako przestrzeń jest nie tylko świadkiem tradycji, ale powinien kształtować codzienność i przyszłość.

27. Zwyczajnym zatem i zalecanym miejscem sprawowania celebracji sakramentu małżeństwa jest kościół jako miejsce poświęcone i przeznaczone do sprawowania liturgii. Zezwolenia biskupów na inne rozwiązania mają charakter indywidualny, są wyjątkowe i powinny takimi pozostać ze szczególnie poważnych przyczyn. Nie należy zezwalać na zawieranie małżeństwa poza miejscem świętym bez poważnej przyczyny, której nie mogą stanowić racje natury komercyjnej czy wynikające z ekstrawagancji, próżności lub naśladowania zwyczajów obcych tradycji katolickiej.

[1] Por. Katechizm Kościoła Katolickiego, 1601.

[2] Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 1055 § 2. Por. Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, 1, 5, 7.

[3] Sobór Watykański II, Konstytucja o liturgii świętej 26-27.

[4] Por. Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, 28.

[5] Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 1118 § 1.

[6] Obrzędy poświęcenia kościoła, Wprowadzenie, 2.

[7] Obrzędy poświęcenia kościoła, Wprowadzenie, 1.

[8] Por. Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 1205.

[9] Por. Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 1118 § 1. Rozróżnienie między kościołem i kaplicą precyzują kanony 1214 i 1223. Kościół zasadniczo jest dostępny dla wszystkich wiernych (kan. 1214), kaplica jest przeznaczona dla wybranej grupy lub wspólnoty, a możliwość wstępu dla innych wiernych jest w kompetencji właściwego przełożonego (kan. 1223). Obrzędy poświęcenia kościoła również rozróżniają między kościołem i kaplicą (oratorium), por. Rozdział V. Obrzędy błogosławieństwa kościoła, Wprowadzenie, nr 1.

[10] Pod nazwą „ordynariusz miejsca” („miejscowy ordynariusz”, łac. „ordinarius loci”) rozumiani są w prawie kościelnym, oprócz Biskupa Rzymskiego, biskupi diecezjalni, wikariusze generalni i biskupi posiadający wykonawczą władzę zwyczajną w poszczególnych Kościołach partykularnych; zob. Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 134, § 1-2.

[11] Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 1118 § 2. Norma ta dotyczy ochrzczonych. W przypadku ślubu między katolikiem i osobą nieochrzczonej zastrzeżenie to nie obowiązuje: nie jest potrzebna zgoda ordynariusza miejsca (kan. 1118 § 2).

[12] Por. Katechizm Kościoła Katolickiego, 1324, 1621.

[13] Sobór Watykański II, Dekret o posłudze i życiu kapłanów, 5.

[14] Chodzi o chrzest dorosłych, bierzmowanie, małżeństwo i święcenia. Por. Wprowadzenia teologiczne i pastoralne do następujących obrzędów: Obrzędy chrztu dorosłych, 55-59; Obrzędy bierzmowania dostosowane do zwyczajów diecezji polskich, 13, Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich, 29; Obrzędy święceń biskupa, prezbitera i diakona, 23, 110, 185.

[15] Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, 29.

[16] Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego, 288.

[17] Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 932 – § 1.

[18] Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, Instrukcja Redemptionis Sacramentum, 108. Instrukcja cytuje Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 932 § 1; por. Św. Kongr. Kultu Bożego, Instr. Liturgicae instaurationes, nr 9: AAS 62 (1970) 701.

[19] Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, 29.

[20] Eucharystię można sprawować, gdy małżeństwo jest zawierane między katolikami. W przypadku, gdy jedna ze stron nie jest katolikiem, ale jest ważnie ochrzczona, wymagane jest dodatkowo zezwolenie ordynariusza miejsca celebracji na sprawowanie Eucharystii podczas ślubu, por. Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów polskich. Wprowadzenie teologiczne i pastoralne, 36. Przypomina się, że nigdy nie wolno sprawować Eucharystii, gdy

małżeństwo zawiera strona katolicka z osobą nieochrzczoneą, także z katechumenem. Zob. tamże.

[21] Zob. Ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego, 288; por. Kodeks Prawa Kanonicznego, kan. 932; Ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego, 297. Zob. także w kwestii zapobiegania nadużyć w tej materii: Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, *Redemptionis Sacramentum*, 77.

[22] Obrzędy sakramentu małżeństwa dostosowane do zwyczajów diecezji polskich, rozdział III „Obrzędy zawarcia małżeństwa między osobą należącą do Kościoła katolickiego i niechrześcijaninem lub katechumenem”.

„Stanowisko biskupów polskich w sprawie małżeństwa katolickiego zawierane poza miejscem świętym” zostało przyjęte przez Księży Biskupów podczas 372. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie, w dniu 16 kwietnia 2016 r.

LIST PASTERSKI EPISKOPATU POLSKI Z OKAZJI VI TYGODNIA WYCHOWANIA 11-17 WRZEŚNIA 2016 R.

Wychowanie naśladowaniem miłosiernej miłości Boga

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia!

Za tydzień w naszej Ojczyźnie rozpocznie się szósty Tydzień Wychowania, któremu w tym roku towarzyszyć będzie hasło Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia – „Miłosierni jak Ojciec”. Zastanówmy się, w jaki sposób rodzice, dziadkowie, nauczyciele, katecheci i duszpasterze mogą naśladować w wychowaniu miłosierną miłość Boga.

Każdy z odczytanych fragmentów Pisma św. ukazuje prawdę o miłości łączącej wychowawcę z wychowankiem. W Ewangelii spotykamy Jezusa, za którym idą tłumy słuchających Go uczniów. Podążają one za Jezusem, mimo że zwraca się do nich z bardzo konkretnymi wymaganiami. Kochać swych wychowanków to znaczy także od nich wymagać.

Św. Paweł w Liście do Filemona, wstawia się za swoim podopiecznym – Onezymem. Prosi, by adresat listu nie tylko darował karę, jaka należała się Onezymowi jako zbiegłemu niewolnikowi, ale by przyjął go na nowo – tym razem już nie jako niewolnika, lecz jako brata. Sam Apostoł nazywa go „swoim dzieckiem”, co wspaniale pokazuje, jak serdeczna i głęboka może być więź łącząca wychowawcę z wychowankiem. Miłość wychowawcza jest bowiem z natury wrażliwa i czuła, daje wychowankowi wsparcie i poczucie bezpieczeństwa.

Usłyszeliśmy dziś także fragment Księgi Mądrości. Jej Autor zastanawia się, czy potrafi poznać i wypełnić postawione mu przez Boga wymagania: „Któż z ludzi rozezna zamysł Boży albo któż pojmie wolę Pana?” (Mdr 9,13). Dochodzi do wniosku, że jest to możliwe, ale tylko z Bożą pomocą: „Któż poznał Twój zamysł, gdybyś nie dał Mądrości, nie zesłał z wysoka Świętego Ducha swego?” (Mdr 9,17).

Słowo Boże dzisiejszej niedzieli przekonuje nas, że o dar prawdziwej miłości wychowawczej, która z jednej strony byłaby wrażliwa i czuła, a z drugiej – wymagająca, trzeba prosić Ducha Świętego. To właśnie zamierzamy czynić przeżywając Tydzień Wychowania.

1. Miłość wychowawcy w uczynkach miłosierdzia obejmujących całego człowieka

Ogłaszając Jubileusz Miłosierdzia papież Franciszek zachęcał: „Odkryjmy na nowo *uczynki miłosierdzia względem ciała*: głodnych nakarmić, spragnionych napoić, nagich przyodziać, przybyszów w dom przyjąć, więźniów pocieszać, chorych nawiedzać, umarłych pogrzebać. I nie zapominajmy o *uczynkach miłosierdzia względem ducha*: wątpiącym dobrze radzić, nieumiejętnych pouczać, grzeszących upominać, strapionych pocieszać, krzywdy cierpliwie znosić, urazy chętnie darować, modlić się za żywych i umarłych” (Papież Franciszek, Bulla *Misericordiae vultus*).

Nie ulega wątpliwości, że w wychowaniu jest miejsce na realizację wszystkich wymienionych wyżej uczynków miłosierdzia – zarówno tych, co do ciała, jak i tych, które nazywamy „uczynkami względem ducha”. Te pierwsze związane są z funkcją opiekuńczą wychowawców – z podstawową troską o warunki życia podopiecznych. Nie tylko wychowawcy, ale każdy z nas musi mieć otwarte oczy i stanowczo reagować, gdy dziecku dzieje się krzywda związana z niedożywieniem czy innym niedostatkiem. Uczynki względem duszy związane są natomiast z samym wychowaniem, w którym jest miejsce na pouczenie, pociechę, dobrą radę, ale też na przebaczenie, a nade wszystko na modlitwę.

Miłosierdzie Boga obejmuje zawsze całego człowieka. Widać to wyraźnie w scenie uzdrowienia paralityka. Kiedy jego przyjaciele przychodzą z nim do Jezusa spodziewając się cudu uzdrowienia, z zaskoczeniem przyjmują fakt, że Jezus najpierw odpuszcza mu grzechy, a dopiero potem mówi: „wstań, weź swoje łoże i idź do domu!” (Łk 5,17-26).

Sporo emocji w dyskusji publicznej wywołały wytyczne dotyczące promocji w szkołach zdrowego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży. Kształtowanie świadomości społecznej w tym zakresie jest potrzebne, gdyż wiele spośród tak zwanych chorób cywilizacyjnych ma swoje źródło w nieprawidłowym odżywianiu. Można zatem powiedzieć, że jest to współczesna forma realizacji uczynków miłosierdzia względem ciała. Trzeba jednak pamiętać, że konieczna jest również refleksja dotycząca wspierania wychowanków w rozwoju duchowym, psychicznym i intelektualnym. Tydzień Wychowania jest okazją do tego, by każdy wychowawca postawił sobie pytania: „Kogo chcę wychować?” i „Jak zamierzam to czynić?”. Odpowiadając na nie trzeba mieć zawsze przed oczyma pełny rozwój wychowanków.

2. Miłość wychowawcza potrzebuje wsparcia

Święty arcybiskup Lwowa, Józef Bilczewski, w liście pasterskim o wychowaniu przytacza obraz ze starożytnej Grecji. Píše o mędracach ateńskich, którzy zebrali się, by radzić, jak ratować chylącą się ku upadkowi Ojczyznę. Jeden z nich w milczeniu rzucił na ziemię zepsute jabłko. Owoce rozpadł się na kawałki, ale oczom zebranych ukazały się zdrowe ziarna. Wszyscy zrozumieli wymowę tego przykładu: nadzieję społeczeństwa stanowią dzieci i młodzież – „...wychowajmy ją zdrową fizycznie i moralnie, a Grecja wyzdrowieje” (św. abp J. Bilczewski, *Młodości! Ty nad poziomy wylatuj! List pasterski do uczniów szkół średnich i seminariów nauczycielskich*, 20 stycznia 1905 r.).

O wychowaniu warto rozmawiać zawsze, jednak aktualność problematyki wychowawczej jako przedmiotu refleksji osobistej i społecznej w obecnym czasie wydaje się szczególnie ważna. Rozwój cywilizacyjny jest tak szybki i pociąga za sobą tyle nowych problemów, że bez pomocy pedagogów, psychologów czy lekarzy wychowawcy są często bezradni. Przykładem może tu być chociażby zjawisko uzależniania się nawet bardzo małych dzieci od tabletek czy smartfonów, powodujące między innymi ich zamykanie się na budowanie prawdziwych relacji z bliskimi. Znamienny jest widok dziecka, które przyzwyczajone do dotykowych ekranów usiłuje rączką przesunąć ilustrację w oglądanej książce.

Program czynków miłosierdzia, które wzywają do tego, by „nieumiejętnych pouczać” czy „wątpiącym dobrze radzić”, zachęca do korzystania w praktyce wychowawczej ze wsparcia kompetentnych osób i wzajemnej współpracy. Również Kościół, którego dorobek w dziedzinie wychowania zaowocował powstaniem wielu kierunków i systemów pedagogicznych, pragnie służyć rodzicom i nauczycielom. Czyni to poprzez refleksję naukową z zakresu pedagogiki i dydaktyki kontynuowaną na katolickich uczelniach, przez prowadzenie przedszkoli i szkół katolickich, a także przez posługę duszpasterzy i katechetów w parafiach oraz w każdym polskim przedszkolu i szkole. Mądrość wychowawców podpowie im, by nie marnowali okazji do korzystania z tej pomocy.

3. Miłość wychowawcza prowadzi do świadectwa

Wielu rodziców, dziadków, nauczycieli zadaje sobie pytanie, co robić, by podejmowane przez nich wysiłki wychowawcze były owocne. Wypełniając

program wyznaczony przez Chrystusowe przykazanie miłości, przełożone na konkretny język czynków miłosierdzia, trzeba pamiętać, że „radzić”, „pouczać”, „upominać”, „pocieszać” należy nie tylko słowem, ale przede wszystkim czynem, a zwłaszcza przykładem własnego życia. Najskuteczniejsze jest wychowanie poprzez osobiste świadectwo wychowawcy. Dziecko potrafi bowiem czytać „pomiędzy wierszami” wypowiedzianych przez rodziców słów. Nie sposób oddać koloru lub smaku za pomocą samych, nawet bardzo obrazowych, słownych opisów, ale trzeba się w końcu odwołać do konkretnego przedmiotu w tym właśnie kolorze czy potrawie, która tak właśnie smakuje. Nie można też wychowywać dziecka bez umożliwienia mu doświadczenia, jak wygląda życie oparte na wartościach, które są mu przekazywane. Dotyczy to zwłaszcza wychowania w wierze. Słyszac pytanie uczniów: „Nauczycielu – gdzie mieszkasz?”; Jezus niczego nie tłumaczy, ale kieruje do nich zaproszenie: „Chodźcie, a zobaczycie” (J 1,38-39). W ten sposób chce im powiedzieć, że jeśli pragną cokolwiek zrozumieć z Jego nauczania, muszą przebywać z Nim i doświadczyć, na czym polega życie u Jego boku. Tak ważne jest, by dom rodzinny był prawdziwym domem, w którym darowane są urazy, przebaczone krzywdy, by każdy z domowników mógł odnaleźć w nim pociechę i otrzymać pomoc.

Święty Jan Paweł II w encyklice o Bożym Miłosierdziu przypomina, że wychowanie jest jedną z najważniejszych form naśladowania miłosiernej miłości Boga: „...miłość miłosierna jest szczególnie nieodzowna w stosunkach pomiędzy najbliższymi, pomiędzy małżonkami, pomiędzy rodzicami i dziećmi, pomiędzy przyjaciółmi, jest nieodzowna w wychowaniu i duszpasterstwie” (*Dives in misericordia*, 14).

W takim kontekście spoglądamy na trudną pracę katechetów – księży, sióstr i braci zakonnych, katechetek oraz katechetów świeckich. Papież Franciszek wzywa ich wszystkich, by wyruszyli na peryferie współczesnego świata: „...jedną z peryferii, która sprawia mi zawsze wielki ból, (...) są dzieci, które nie potrafią zrobić znaku krzyża. (...) To jest właśnie peryferia! Tam trzeba iść! A Jezus tam jest, czeka na ciebie, byś pomógł temu dziecku zrobić znak krzyża” (Papież Franciszek, *Przemówienie do uczestników Międzynarodowego Kongresu Katechetycznego w Rzymie*, 27 września 2013 r.). Podejmijmy ten apel, który wydaje się coraz bardziej aktualny także w naszej polskiej rzeczywistości.

Wszystkich, którym droga jest sprawa wychowania dzieci i młodzieży – rodziców, nauczycieli, osoby odpowiedzialne za polską szkołę na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej – zapraszamy do włączenia się w przeżywanie VI Tygodnia Wychowania. Zachęcamy, by wziąć udział w organizowanych w parafiach i szkołach spotkaniach poświęconych tematyce wychowawczej. Niech każdy z nas podejmie w tym czasie modlitwę w intencji nauczycieli i wychowawców. Dziękujemy dziś Bogu, najlepszemu Wychowawcy, za tych, którzy są przedłużeniem Jego miłosiernej miłości, realizując dzieło wychowania – jedno z najtrudniejszych, ale zarazem najpiękniejszych zadań człowieka.

Na tę drogę wychowywania innych poprzez naśladowanie miłosiernej miłości Boga wszystkim Wam z serca błogosławimy.

*Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 373. Zebraniu Plenarnym KEP
w Warszawie w dniu 8 czerwca 2016 r.*

Za zgodność:

*† Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP*

Do odczytania w niedzielę, 4 września 2016 r.

KOMUNIKAT PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Prawo do wolnej niedzieli

Wolna niedziela jest marzeniem wielu Polaków. Podobnie jak obywatele innych krajów europejskich, także Polacy – bez względu na religię czy światopogląd – winni mieć prawo do wolnej niedzieli. Święty Jan Paweł II pisał o tym w specjalnym dokumencie: „Także w obecnej sytuacji historycznej mamy obowiązek tak działać, aby wszyscy mogli zaznać wolności, odpoczynku i odprężenia, które są człowiekowi niezbędne ze względu na jego ludzka godność oraz związane z nią potrzeby religijne, rodzinne, kulturowe i społeczne, trudne do zaspokojenia, jeśli nie jest zagwarantowany przynajmniej jeden dzień w tygodniu dający wszystkim możliwość wspólnego odpoczynku i świętowania (List Apostolski Dies Domini o świętowaniu niedzieli, 66).

W tym kontekście pragniemy przypomnieć, iż na zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski w czerwcu br. biskupi polscy jednomyślnie poparli obywatelski projekt ustawy zgłoszony przez NSZZ „Solidarność” w sprawie ograniczenia handlu w niedzielę. Ten projekt jest głosem sprzeciwu wobec nadużyć związanych z wykorzystywaniem pracowników a także próbą podkreślenia świątecznego charakteru niedzieli. Powszechnie oczekuje się, że inicjatywa związku zawodowego NSZZ „Solidarność” i znaczące poparcie społeczeństwa nie zostaną zlekceważone, a Parlament Rzeczypospolitej Polskiej przywróci i zabezpieczy narodowi polskiemu niedzielę jako wartość religijną, rodzinną i kulturową.

† *Stanisław Gądecki*
Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

† *Marek Jędraszewski*
Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego KEP

† *Artur G. Miziński*
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 13 września 2016 r.

KOMUNIKAT PREZYDIUM KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

Kampania „Przekażmy sobie znak pokoju” rozmywa jednoznaczne wymagania Ewangelii

W ostatnim czasie organizacje związane z tzw. nurtem LGBT – wsparte przez środowiska Tygodnika Powszechnego, Więzi i Znak – rozpoczęły kampanię medialną pt. „Przekażmy sobie znak pokoju”. Akcja ta skierowana jest do ludzi wierzących i – jak twierdzą organizatorzy – „ma na celu przypomnienie, że z wartości chrześcijańskich wypływa konieczność postawy szacunku, otwarcia i życzliwego dialogu wobec wszystkich ludzi, także homoseksualnych, biseksualnych i transpłciowych” (źródło: www.znakpokoju.com). O ile wszelkie działania służące promowaniu zgody społecznej zasługują na uznanie, o tyle – w kontekście wspomnianej inicjatywy – należy przypomnieć o fundamentalnych sprawach, które Kościół głosi w sposób niezmienny.

1. Sam liturgiczny znak pokoju – do którego odnoszą się organizatorzy kampanii – wyraża gotowość do pojednania z drugim człowiekiem i przyjęcia go w świętej wspólnotcie grzeszników. Wszyscy przecież jesteśmy grzeszni, co również wyrażamy w akcie pokuty na samym początku każdej liturgii. Wyciągnięta ku drugiemu ręka oznacza zatem akceptację osoby, nigdy zaś – aprobatę dla jej grzechu, niezależnie od tego, jakiej on jest natury. Należy ponadto podkreślić, że członkowie wspólnoty zgromadzonej na liturgii mają nieustanny obowiązek nawracania się, to znaczy dostosowywania się do wymagań Ewangelii i odwracania się od własnych grzesznych upodobań. Istnieje obawa, że akcja „Przekażmy sobie znak pokoju”, wydobywając gest podanej ręki z kontekstu liturgicznego, nadaje mu znaczenie, które jest nie do pogodzenia z nauką Chrystusa i Kościoła.

2. Środowiska LGBT często zarzucają Kościołowi, że zwiastując im Ewangelię, pozbawia on godności osoby homoseksualne, biseksualne czy transpłciowe. Dlatego trzeba z całą mocą powiedzieć, że Kościół jest jedyną instytucją, która od dwóch tysięcy lat nieustrudzenie głosi godność każdej osoby ludzkiej bez wyjątku. To niezienne nauczanie nie zmienia się również w odniesieniu do wspomnianych osób. Kościół nigdy nie dzieli ludzi według orientacji seksualnej, ale uświadamia wszystkim, że jako stworzeni

„na obraz i podobieństwo Boga”, są ukochanymi dziećmi Bożymi – siostrami i braćmi w Chrystusie – i stąd cieszą się równą godnością. Dlatego – razem z Ojcem Świętym Franciszkiem – „chcemy przede wszystkim potwierdzić, że każda osoba, niezależnie od swojej skłonności seksualnej, musi być szanowana w swej godności i przyjęta z szacunkiem, z troską, by uniknąć «jakichkolwiek oznak niesłusznej dyskryminacji»”, a zwłaszcza wszelkich form agresji i przemocy. W odniesieniu do rodzin, należy natomiast zapewnić im pełne szacunku towarzyszenie, aby osoby o skłonności homoseksualnej miały konieczną pomoc w zrozumieniu i pełnej realizacji woli Bożej w ich życiu” (Franciszek, *Amoris laetitia*, 250).

3. Szacunek dla godności każdej osoby jest jednak nie do pogodzenia z szacunkiem dla samych czynów homoseksualnych. Są one obiektywnie moralnie złe i jako takie nie mogą nigdy cieszyć się akceptacją Kościoła. Podobnie jest z podnoszonymi przez niektórych postulatami zrównania w prawie związków homoseksualnych z heteroseksualnymi. Tego typu postulaty – zawsze, a zwłaszcza w dobie głębokiego kryzysu rodziny – są szkodliwe dla społeczeństw i jednostek.

Zło jest złem nie dlatego, że zostało przez kogoś zabronione, ale dlatego, że – jako niezgodne z planem Bożym – szkodzi człowiekowi. Stąd Kościół – jak dobra matka – musi jasno nazywać je po imieniu. Postawa tolerancji wobec zła byłaby w istocie obojętnością wobec grzeszących sióstr i braci. Nie miałyby zatem nic wspólnego z miłosierdziem ani z chrześcijańską miłością.

Podsumowując, wyrażamy przekonanie, że katolicy nie powinni brać udziału w kampanii „Przekażmy sobie znak pokoju”, gdyż rozmywa ona jednoznaczne wymagania Ewangelii.

† *Stanisław Gądecki*
Metropolita Poznański
Przewodniczący KEP

† *Marek Jędraszewski*
Metropolita Łódzki
Zastępca Przewodniczącego KEP

† *Artur G. Miziński*
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, dnia 14 września 2016 r.

LIST
ZAPOWIADAJĄCY OBCHODY XVI DNIA PAPIESKIEGO
(9 PAŹDZIERNIKA 2016 R.)

„Jan Paweł II – Bądźcie świadkami miłosierdzia!”

Drodzy Bracia i Siostry!

„Jan Paweł II – bądźcie świadkami miłosierdzia!” to hasło XVI Dnia Papieskiego, który będzie obchodzony już za tydzień, w niedzielę 9 października. Tegoroczne jego obchody przypadają na czas wyjątkowy, bo wręcz przepojony w Kościele tajemnicą miłosierdzia Bożego.

Trwa przecież zwołany przez Ojca Świętego Franciszka Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia, którego mottem są słowa: „Miłosierni jak Ojciec”. Obecny Rok Święty niesie ze sobą liczne dobra duchowe, z których nadal możemy korzystać. Z kolei niezapomniane Światowe Dni Młodzieży przypominały ewangeliczną prawdę: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią”. Te słowa Pana Jezusa uczynił Ojciec Święty Franciszek osnową swoich homilii, wygłoszonych przemówień i licznych spotkań. Zarówno towarzyszący modlitwom wizerunek Jezusa Miłosiernego, patroni wydarzenia – św. siostra Faustyna i św. Jan Paweł II, jak i wzmocnione papieskim przykładem, pełne pasji i zatroskania nauczanie Franciszka, ukazały wyjątkową aktualność tajemnicy Bożego miłosierdzia.

Tegoroczny Dzień Papieski jawi się zatem, jako swoista kontynuacja i niejako dopełnienie Światowych Dni Młodzieży, które miały miejsce w lipcu w całej Polsce ze swym ukoronowaniem w Krakowie.

1. Wiara, odwaga i duch pokornej służby są potrzebne do bycia świadkiem miłosierdzia

Przyjrzyjmy się teraz przesłaniu czytań mszalnych dzisiejszej niedzieli. Najpierw prorok Habakuk, rozgoryczony upadkiem dobrych obyczajów w Narodzie Wybranym, szczególnie u osób piastujących najwyższą władzę, błaga Boga o szybką reakcję. Otrzymuje on odpowiedź zapewniającą, że wszelka nieprawość zostanie ukarana, a „sprawiedliwy żyć będzie dzięki swej wierności”. Miłosierny i sprawiedliwy Bóg objawia w ten sposób aktualny do dzisiaj własny sposób działania.

Z kolei Psalmista napomina nas, abyśmy strzegli się zatwardziałości serca, która zamyka człowieka na głos Boga prowadzącego do zbawienia owce swego pastwiska.

W drugim czytaniu święty Paweł kieruje do biskupa Tymoteusza słowa delikatnego, acz stanowczego napomnienia, aby rozpałił na nowo „charyzmat Boży”. Ta przynaglająca zachęta kierowana pośrednio także do każdego z nas, oznacza konieczność troski o odpowiednią „temperaturę” wyznawanej wiary. Chrześcijaninowi grozi bowiem stan letniości, trwanie w marazmie czy brak gorliwości.

Antidotum na te choroby stanowi wiara, do której wzywa Pan Jezus w dzisiejszej Ewangelii. Wiara nawet tak mała, jak ziarno gorczycy, ma moc wyrwania i przeniesienia świetnie ukorzonego drzewa morwy. A zatem głębia wiary nadprzyrodzonej może doprowadzić nas do rezultatów wykraczających poza granicę pojmowania i ludzkiej wyobraźni. Sformułowanie „słudzy nieużyteczni jesteśmy” oznacza z kolei, że nasze świadectwo jest silniejsze, jeśli wyznawanej wierze towarzyszy postawa pokory i służby.

Obrazy ukazane w dzisiejszych czytaniach liturgicznych są jak najbardziej aktualne na drodze stawania się świadkami miłosierdzia.

2. Jezus Chrystus objawia miłosiernego Ojca

Tajemnica Bożego miłosierdzia objawiona już w doświadczeniu Narodu Wybranego, o czym wielokrotnie zaświadcza Stary Testament, znajduje swoje dopełnienie w Nowym Przymierzu. Jezus Chrystus nie tylko mówi o miłosierdziu i tłumaczy je przez porównania oraz przypowieści, ale nade wszystko sam je wciela i uosabia. „Poniekąd On sam jest miłosierdziem” (*Dives in misericordia*, 2). Kościół przez wieki na różne sposoby świadczy o miłosierdziu Boga poprzez wyznawaną wiarę i wypływające z niej świadectwo życia chrześcijan. Dzisiaj nie sposób kontemplować tajemnicy miłosierdzia Bożego bez szczególnego wsluchiwania się w głos św. siostry Faustyny i św. Jana Pawła II, których papież Franciszek nazwał „łagodnymi i zdecydowanymi głosicielami miłosierdzia”, „kanałami” miłości Pana, poprzez które „owe bezcenne dary dotarły do całego Kościoła i całej ludzkości” (Jasna Góra, 28 lipca 2016 r.).

W „Dzienniczku” czytamy słowa Pana Jezusa skierowane do św. siostry Faustyny: „Miłosierdzie jest największym przymiotem Boga” (*Dzienniczek*, 301). „Serce Moje jest miłosierdziem samym. (...) Wszelka nędza

tonie w Moim miłosierdziu, a wszelka łaska tryska z tego źródła – zbawcza i uświęcająca” (*Dzienniczek*, 1777). W innym miejscu rozmowy z siostrą Faustyną Pan Jezus objawia, w jaki sposób odnosi się do grzeszników: „Jestem święty po trzykroć i brzydzę się najmniejszym grzechem. Nie mogę kochać duszy, którą plami grzech, ale kiedy żałuje, to nie ma granicy dla Mojej hojności, jaką mam ku niej. Miłosierdzie Moje ogarnia ją i usprawiedliwia” (*Dzienniczek*, 1728).

Aby stawać się autentycznymi świadkami miłosierdzia, powinniśmy najpierw doświadczyć Bożego przebaczenia i usprawiedliwienia. Widząc własny grzech i niedoskonałość oraz szczerze za nie żałując, idąc z nimi do bezwarunkowo i nieodwołalnie miłującego nas Pana Jezusa, przekonujemy się o radości płynącej z Jego przebaczenia i odpuszczenia win. Pełne współczucia, zrozumienia i akceptacji otwarte ramiona Zbawiciela potrafią ukoić wszelki ból i zagoić ranę zadaną przez grzech i brak miłości. W ten sposób rozpoczynamy nowe życie. Przekonani, że Bóg nas kocha, jesteśmy zdolni okazać miłość, której ważnym znakiem jest umiejętność przebaczenia. Człowiek, który nie doświadczył jeszcze wyzwalającej i uzdrawiającej mocy miłości, zazwyczaj zamyka się w sobie. Na ogół wypełnia go niechęć wobec bliźnich. Liczne blokady frustrują go, czego objawem bywa narastający lęk, izolacja, agresja a nawet dojmująca samotność, załamanie czy rozpacz.

W tym kontekście lepiej rozumiemy słowa św. Jana Pawła II, który wołał podczas konsekracji Bazyliki w Łagiewnikach: „Jak bardzo dzisiejszy świat potrzebuje Bożego miłosierdzia! Na wszystkich kontynentach z głębin ludzkiego cierpienia zdaje się wznosić wołanie o miłosierdzie. Tam, gdzie panuje nienawiść, chęć odwetu, gdzie wojna przynosi ból i śmierć niewinnych, potrzeba łaski miłosierdzia, która koi ludzkie umysły i serca i rodzi pokój. (...) Trzeba przekazywać światu ogień miłosierdzia. W miłosierdziu Boga świat znajdzie pokój, a człowiek szczęście! Bądźcie świadkami Miłosierdzia!” (Kraków, 17 sierpnia 2002 r.)

Ojciec Święty Franciszek podczas pielgrzymki do Polski kontynuował głoszenie prawdy o łaskawym i dobrym Bogu. Opowiadał też o zmagającym się ze sobą człowieku, rozpiętym pomiędzy pragnieniem świętości i służby miłosierdziu a doświadczeniem słabości i niemocy. Na zakończenie drogi krzyżowej w Krakowie, omawiając wagę uczynków miłosierdzia, powiedział: „bez miłosierdzia ja, ty, my wszyscy nic nie możemy uczynić. (...) Jesteśmy powołani, aby służyć Jezusowi ukrzyżowanemu w każdej osobie zepchniętej na margines, by dotknąć Jego błogosławionego ciała

w człowieku wykluczonym, głodnym, spragnionym, nagim, uwięzionym, chorym, bezrobotnym, prześladowanym, uchodźcy, imigrancie. (...) W przyjęciu osoby usuniętej na margines, która została zraniona na ciele i w przyjęciu grzesznika zranionego na duszy, stawką jest nasza wiarygodność jako chrześcijan”.

O wielkości wyznawcy Chrystusa wyrażającej się w prostocie mówił na Jasnej Górze: „Pragnienie władzy, wielkości i sławy jest rzeczą tragicznie ludzką i jest wielką pokusą, która stara się wkraść wszędzie; dawać siebie innym, eliminując dystanse, pozostając w małości i konkretnie wypełniając codzienność – to subtelnie Boskie”. Wzór miłości pełnej poczucia realizmu i współczucia ukazał Ojciec Święty Franciszek w osobie Matki Bożej, która na weselu w Kanie Galilejskiej wzięła sobie do serca prawdziwe problemy i interweniowała. Maryja, mówił Papież „potrafi uchwycić trudne chwile oraz dyskretnie, skutecznie i stanowczo się o nie zatroszczyć. (...) Prośmy o łaskę, abyśmy sobie przyswoili Jej wrażliwość, Jej wyobraźnię w służbie potrzebującym, piękno poświęcenia swojego życia dla innych, bez szukania pierwszeństwa i dzielenia” (Jasna Góra, 28 lipca 2016 r.).

Tegoroczny Dzień Papieski jest jeszcze jedną okazją, aby przyjrzeć się sobie w świetle tajemnicy Boga bogatego w miłosierdzie. Chciejmy wcielać w życie wezwanie do wyobraźni, a nawet fantazji miłosierdzia, o co mocno prosi nas Kościół głosem swych Pasterzy. Doznawana przez nas łagodność Boga domaga się szlachetnej postawy bliskości i dobroci wobec bliźnich. Realizując ją, wypełnimy wezwanie św. Jana Pawła II: „Bądźcie świadkami miłosierdzia!”

3. Tegoroczny Dzień Papieski

Drodzy Bracia i Siostry!

Za tydzień, podczas XVI Dnia Papieskiego, będziemy mogli powrócić do nauczania Ojca Świętego Jana Pawła II. Zachęcamy do ponownego pochylenia się nad drugą encykliką Papieża Polaka *Dives in misericordia*, której treść ma fundamentalne znaczenie dla rozumienia miłosiernej miłości Boga. Św. Jan Paweł II słowem i czynem zachęcał nas, abyśmy byli już nie tylko głosicielami czy apostołami miłosierdzia, ale wzywał z mocą, byśmy stawali się autentycznymi świadkami miłosierdzia, a więc tymi, którzy miłosierdzie głoszą życiem (Kraków 2002 r.). Dzień Papieski stawia nam zatem pytania o czyny, gesty, o konkretne zaangażowanie.

Jednym z wielu uczynków miłosierdzia jest troska o potrzebujących naszej pomocy. Możemy ją okazywać poprzez modlitwę, dobre słowo, cierpienie i ofiarę. W przyszłą niedzielę podczas kwesty przy kościołach i w miejscach publicznych będziemy mogli wesprzeć materialnie jedno z ważnych dzieł Kościoła, od lat nazywane *żywym pomnikiem św. Jana Pawła II*. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” pomaga duchowo i materialnie ponad dwu tysiącom młodych, zdolnych ludzi z całej Polski. Może pochwalić się także kilkoma tysiącami absolwentów. Dzięki ofiarności Polaków w kraju i poza jego granicami, stypendyści mogą realizować swoje aspiracje edukacyjne. W duchu wartości, którym służył święty papież Jan Paweł II, stypendyści pragną dobrze przygotować się do zadań czekających ich w dorosłym życiu. Wyrazem wdzięczności podopiecznych Fundacji wobec swego Świętego Patrona było ich zaangażowanie w wolontariat podczas Światowych Dni Młodzieży, które zainicjował Papież Polak. To wyjątkowe wydarzenie, owo „wielkie dzieło Boga”, dało im motywację do stawiania się czytelnymi świadkami miłosierdzia.

Obok refleksji, przedsięwzięć kulturalnych i charytatywnych, niech XVI Dzień Papieski będzie też okazją do intensywnej modlitwy o Boże miłosierdzie dla każdego z nas i dla całego świata. Na owocne przeżywanie XVI Dnia Papieskiego udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Za zgodność:

† Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

List należy odczytać w niedzielę, 2 października 2016 r.

KOMUNIKAT Z 374. ZEBRANIA PLENARNEGO KEP

W dniach 4 i 5 października br. w Warszawie odbyło się 374. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski. Obradami kierował abp Stanisław Gądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski. W zebraniu wziął udział ks. prał. Mykhaylo Tkhorovsky, Chargé d'Affaires Nuncjatury Apostolskiej w Polsce.

1. Konferencja Episkopatu Polski wyraziła wielką wdzięczność Ojcu Świętemu Franciszkowi za wizytę w naszym kraju i Światowe Dni Młodzieży. Biskupi dziękują za serdeczne spotkania z następcą Świętego Piotra i jego nauczanie, które podnosi na duchu i inspiruje do działania. Polska młodzież pragnie kontynuacji Światowych Dni Młodzieży w swoim życiu osobistym i wspólnotowym. Biskupi proszą więc duszpasterzy, aby wraz z młodzieżą rozeznawali w swoich parafiach i wspólnotach, w jaki sposób można kontynuować to dzieło. Diecezje, parafie czy wspólnoty są zaproszone do tego, aby nie czekać na odgórne sugestie, ale – jak mówił Papież w Polsce – zejść z przysłowiowej „kanapy” i założyć „buty wyczynowe”, czyli wyjść z własną inicjatywą.

Biskupi polscy dziękują wszystkim, którzy zaangażowali się w Światowe Dni Młodzieży. Serdecznie dziękują młodzieży, która tak licznie wzięła udział w spotkaniu z Ojcem Świętym. Szczególna wdzięczność należy się Stolicy Apostolskiej, Konferencjom Episkopatów krajów, z których przybyła młodzież, Archidiecezji Krakowskiej oraz wszystkim goszczącym młodych ludzi w Polsce, szczególnie polskim parafiom i rodzinom, które okazały się najlepszymi ambasadorami naszej Ojczyzny. Jednocześnie biskupi wyrażają podziękowanie władzom rządowym i samorządowym za zaangażowanie w przygotowanie i przeżycie Światowych Dni Młodzieży. Szczególne słowa wdzięczności kierują do służb mundurowych, medycznych i wolontariuszy. Konferencja Episkopatu Polski dziękuje osobom pracującym w środkach społecznego przekazu, które z poświęceniem obsługiwały to najważniejsze wydarzenie medialne w Polsce.

Światowe Dni Młodzieży i trwający Rok Miłosierdzia są wezwaniem do ożywienia wyobraźni miłosierdzia. To właśnie miłosierdzie powinno być obliczem Kościoła w Polsce w duchu słów Jezusa Chrystusa: „Błogosławieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią” (Mt 5,7).

2. Podczas obrad biskupi podsumowali obchody 1050. rocznicy Chrztu Polski. Jubileusz stał się czasem pogłębienia duchowości chrześcijańskiej, twórczego podjęcia chrześcijańskiego dziedzictwa oraz rozbudzenia ducha miłości do Ojczyzny. Podkreślono potrzebę kontynuowania działań ewangelizacyjnych w parafiach oraz tworzenia i rozwoju grup towarzyszących młodzieży i dorosłym we wzroście wiary. Owocem Jubileuszu winna stać się większa troska o liturgię chrztu świętego w parafiach a także pogłębienie i rozszerzenie katechezy dorosłych przed chrztem dziecka. Biskupi zwracają uwagę na potrzebę inicjacji chrześcijańskiej jako metody formacji oraz na konieczność pogłębienia ducha misyjnego wspólnot.

3. Biskupi rozważali też kwestie związane z duszpasterstwem rodzin w świetle adhortacji Papieża Franciszka „*Amoris laetitia*”. Konferencja Episkopatu Polski podkreśliła potrzebę pogłębionej refleksji teologiczno-duszpasterskiej nad tym ważnym dokumentem, który ukazuje piękno małżeństwa i rodziny. Biskupi wyrazili wdzięczność Ojcu Świętemu za umocnienie rodzin katolickich, które z miłością i poświęceniem realizują swoje powołanie. Zwrócili uwagę na potrzebę jeszcze większego zaangażowania w duszpasterstwo osób, które nie żyją w związkach sakramentalnych. Zaproponowali również powołanie – tam, gdzie ich nie ma – diecezjalnych duszpasterzy związków niesakramentalnych, którzy będą współpracowali z duszpasterzami rodzin.

4. W kwestii świętości życia ludzkiego biskupi przypominają nauczanie Ojca Świętego Jan Pawła II, który napisał: „Akceptacja przerywania ciąży przez mentalność, obyczaj i nawet przez prawo jest wymownym znakiem niezwykle groźnego kryzysu zmysłu moralnego, który stopniowo traci zdolność rozróżnienia między dobrem i złem, nawet wówczas, gdy chodzi o podstawowe prawo do życia (...). Ciężar moralny przerywania ciąży ukazuje się w całej prawdzie, jeśli się uzna, że chodzi tu o zabójstwo, a zwłaszcza jeśli rozważy się szczególne okoliczności, które je określają. Tym, kto zostaje zabity, jest istota ludzka u progu życia, a więc istota najbardziej niewinna, jaką w ogóle można sobie wyobrazić: nie sposób uznać jej za napastnika, a tym bardziej za napastnika niesprawiedliwego! (...) Jest całkowicie powierzona trosce i opiece tej, która nosi ją w łonie” (*Evangelium vitae*, 58).

Kościół od wieków nieprzerwanie wspiera kobiety w macierzyństwie. Ponad 800 instytucji Kościoła katolickiego w Polsce realizuje ok. 5 tys. dzieł charytatywnych, docierając do ok. 3 mln osób. Wśród nich są domy

samotnej matki, okna życia, ośrodki adopcyjne oraz pomoc rodzicom samotnie wychowującym dzieci. Konferencja Episkopatu Polski z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy społeczne i państwowe, które wspierają narodziny dzieci i ich rozwój. Jednocześnie biskupi dziękują wszystkim, którzy już zaangażowali się w troskę o kobiety i dzieci.

Biskupi podkreślają, że instytucje Kościoła nie zajmują się przygotowywaniem projektów ustaw cywilnych, ale korzystają z prawa do wyrażania swoich opinii nt. proponowanych regulacji prawnych. W tym kontekście Konferencja Episkopatu Polski zaznacza, iż życie każdego człowieka jest wartością podstawową i nienaruszalną. Biskupi polscy przypominają, iż nie popierają projektów zapisów prawnych, które przewidują karanie kobiet, które dopuściły się aborcji. Te kwestie Kościół rozwiązuje w sakramencie pojednania, zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego i normami etyczno-moralnymi (zob. Komunikat z 372. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, Gniezno-Poznań, 14-16 kwietnia 2016 r.). Konferencja Episkopatu Polski zachęca jednocześnie do modlitwy w intencji kobiet, które swoim życiem wypełniają powołanie do macierzyństwa oraz w intencji kobiet, które przeżywają trudności w swoim życiu.

5. Biskupi omówili inicjatywy pastoralno-społeczne, jakie Kościół w Polsce podejmuje w Roku Miłosierdzia w ramach działalności Caritas Polska, wspólnie z diecezjalnymi Caritas, zespołami parafialnymi i Szkolnymi Kołami Caritas. Do tych inicjatyw należą głównie dzieła pomocy na rzecz rodzin, dzieci, młodzieży, chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych, osób w krajach Trzeciego Świata, ofiar wojen, emigrantów i uchodźców.

Księża biskupi z uznaniem ocenili dotychczasowe działania Caritas i poparli program pomocy ofiarom konfliktu syryjskiego pod nazwą „Rodzina Rodzinie” przygotowany przez Caritas Polska. Umożliwia on wspieranie konkretnej rodziny przez określone środowisko, wspólnotę, rodzinę lub pojedyncze osoby. Dla ułatwienia realizacji tego programu została utworzona specjalna strona internetowa www.rodzinarodzinie.caritas.pl. Biskupi wzywają także do modlitwy o pokój na świecie, szczególnie na Bliskim Wschodzie.

6. Konferencja Episkopatu Polski ponawia swoje poparcie dla obywatelskiego projektu ustawy NSZZ „Solidarność” w sprawie ograniczenia handlu w niedzielę. Biskupi przypominają, że niedziela jest wartością religijną i rodzinną oraz ufają, że Polacy – podobnie jak obywatele innych krajów – będą mogli cieszyć się prawem do wolnej niedzieli.

7. Biskupi zapraszają wszystkich wiernych do udziału w proklamacji Jubileuszowego Aktu Przyjęcia Jezusa za Króla i Pana. List pasterski przygotowujący duchowo do tego wydarzenia zostanie odczytany w kościołach w niedzielę 16 października br.

8. W bieżącym roku obchodzone jest 100-lecie działalności Papieskiej Unii Misyjnej. W tym kontekście – doceniając misyjne zaangażowanie Kościoła w Polsce – biskupi apelują do duszpasterzy, osób konsekrowanych i wiernych świeckich, aby z nowym entuzjazmem włączyli się w dzieło misyjne Kościoła, które wpisuje się w przyszłoroczny program duszpasterski „Idźcie i głosćcie!”. Szczególną okazją ku temu będzie zbliżający się Światowy Dzień Misyjny przypadający w tym roku 23 października.

9. W dniach 20-24 października 2016 r. będzie miała miejsce Pielgrzymka Narodowa do Rzymu. Jest to forma dziękczynienia Bogu za Rok Miłosierdzia, 1050-lecie Chrztu Polski oraz wizytę Ojca Świętego Franciszka w Polsce i Światowe Dni Młodzieży. Pielgrzymi będą uczestniczyć w Eucharystiach w czterech Bazylikach Patriarchalnych, przejdą przez Bramy Miłosierdzia i spotkają się na audiencji z Ojcem Świętym Franciszkiem. Konferencja Episkopatu Polski zachęca wiernych do wzięcia udziału w pielgrzymce, aby podziękować Bogu za otrzymane łaski.

10. Biskupi podjęli temat duszpasterstwa ludzi sportu i podziękowali sportowcom za godne reprezentowanie naszej Ojczyzny na arenie międzynarodowej. Wyrażają również wdzięczność za świadectwo wiary, które stanowi przykład dla wielu osób.

Biskupi błogosławią rodakom w kraju i za granicą, zawierając Matce Bożej kontynuację dzieła Światowych Dni Młodzieży, Jubileuszu Miłosierdzia i Roku 1050-lecia Chrztu Polski.

Podpisali: Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

Za zgodność:

† Artur G. Miziński
Sekretarz Generalny KEP

Warszawa, 5 października 2016 r.

BISKUP SIEDLECKI

KOMUNIKAT BISKUPA SIEDLECKIEGO

Drodzy Diecezjanie!

Na prośbę Ojca Świętego Franciszka, a także w duchu chrześcijańskiej miłości i miłosierdzia, Konferencja Episkopatu Polski podjęła decyzję o przeprowadzeniu we wszystkich diecezjach polskich zbiórki do puszek na pomoc poszkodowanym w trzęsieniu ziemi jakie miało miejsce we Włoszech. Liczne wstrząsy spowodowały śmierć wielu osób i pozbawiło tysiące mieszkańców dachu na głowę. Nie możemy pozostawać obojętni wobec tej tragedii.

Dlatego, proszę aby w **niedzielę 18 września br.** (lub 25 września, jeżeli istnieją obiektywne przeszkody) przeprowadzić we wszystkich parafiach naszej diecezji zbiórkę ofiar na ten cel.

Zebrane ofiary należy przekazać w przeciągu dwóch tygodni od zbiórki na konto Kurii Diecezji Siedleckiej: PEKAO S.A. I o/Siedlce 46124026851111000036561739.

Wszystkim ofiarodawcom składam serdeczne podziękowanie, prosząc jednocześnie o modlitwę w intencji cierpiących z powodu tego kataklizmu oraz tych którzy zginęli w trzęsieniu ziemi.

Z pasterskim błogosławieństwem

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

L. dz. 1087/2016

Siedlce, dnia 10 września 2016 r.

DEKRET O MIESIĘCZNYCH OPŁATACH OD PARAFII

W związku ze wzrostem kosztów związanych z utrzymaniem instytucji diecezjalnych i dzieł prowadzonych przez diecezję, jak również biorąc pod uwagę systematycznie zmniejszającą się liczbę punktów, niniejszym – po zasięgnięciu opinii Rady Kapłańskiej i Diecezjalnej Rady ds. Ekonomicznych – **z dniem 1 października 2016 r. zostają zwiększone miesięczne opłaty od parafii za tzw. punkty oraz stawka od punktu za kolędę.**

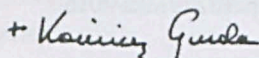
Nowe stawki będą wynosić:

W parafiach: do 500 wiernych	– 2,50 zł od punktu
od 500 do 1000 wiernych	– 3,00 zł od punktu
od 1000 do 1500 wiernych	– 4,00 zł od punktu
od 1500 do 2000 wiernych	– 5,00 zł od punktu
od 2000 do 3000 wiernych	– 6,50 zł od punktu
od 3000 do 5000 wiernych	– 7,00 zł od punktu
powyżej 5000 wiernych	– 7,50 zł od punktu

Ofiary z kolędy – 20 zł od punktu

Proszę wszystkich Czcigodny Księży Proboszczów o przyjęcie tej decyzji w duchu odpowiedzialności za wspólne dobro naszego diecezjalnego Kościoła.

Z pasterskim błogosławieństwem

Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kanclerz

L. dz. 1160/2016
Siedlce, dnia 29 września 2016 r.

DEKRET O WIZYTACJACH KANONICZNYCH NA 2017 ROK

Zgodnie z kan. 396n. Kodeksu Prawa Kanonicznego, niniejszym zarządzam wizytacje kanoniczne na 2017 rok. Osobiście dokonam wizytacji w parafiach dekanatu:

- bialskiego południowego
- i zbuczyńskiego.

Biskup Piotr Sawczuk, jako mój delegat, zwizytuje parafie dekanatu:

- żelechowskiego.

Wizytacji podlegają wszystkie sprawy przewidziane w prawie kanonicznym, ze szczególnym uwzględnieniem tych, o których mowa w „Pro memoria” z 22 listopada 2005 r. (*Wiadomości Diecezjalne Siedleckie* 74(2005), nr 11, s. 461n.). Proszę Księży Dziekanów o uzgodnienie terminów wizytacji w poszczególnych parafiach.

+ *Konieczny Guda*
Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kanclerz

L. dz. 1202/2016
Siedlce, dnia 13 października 2016 r.

Otrzymują Księża Dziekani w/w dekanatów.

DEKRET USTANAWIAJĄCY DWIE KOMISJE WIZYTACYJNE

W związku z wyznaczeniem wizytacji kanonicznej, która odbędzie się w 2017 r. w dekanatach: bialskim południowym, zbuczynskim i żelechowskim, niniejszym ustanawiam dwie Komisje wizytacyjne:

1) Komisję ds. administracyjno-urzędowych oraz duszpasterskich w składzie:

Ks. kan. Jan Babik, kanclerz Kurii Diecezjalnej

Ks. Jerzy Duda, dyrektor Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej

Ks. Leszek Dąbrowski, ekonom diecezjalny.

W kompetencji Komisji będzie zbadanie spraw kancelaryjnych parafii i wszystkiego, co jest związane z zarządzaniem dobrami materialnymi oraz administracją parafii; kwestii związanych z liturgią (warunki przestrzeni celebry, stan paramentów, sprzętu itp.), a także spraw duszpasterskich.

2) Komisję ds. katechetycznych w składzie:

Ks. kan. Krzysztof Baryga, dyrektor Wydziału Nauczania

Ks. kan. Paweł Kindracki, wicedyrektor Wydziału Nauczania

Ks. Marcin Olek, diecezjalny wizytator nauczania katechetycznego.

Do zadań tej Komisji będzie należeć przeprowadzenie hospitacji wszystkich katechetów uczących w szkołach na terenie parafii, spotkanie z dyrektorem każdej placówki oświatowej oraz rozmowa z Księdzem Proboszczem na temat katechizacji szkolnej.

Proszę, aby do każdej parafii wymienionych dekanatów udali się przedstawiciele Komisji, w terminie uzgodnionym z Księdzem Proboszczem oraz aby Komisja przygotowała protokół ze swoich prac.

Ponadto postanawiam, aby w każdym dekanacie zostało zorganizowane przez Księdza Dziekana spotkanie kapłanów całego dekanatu z Ks. prof. Kazimierzem Matwiejukiem, przewodniczącym Diecezjalnej Komisji Liturgicznej, w celu przypomnienia najważniejszych zagadnień

liturgicznych oraz ewentualnego wyjaśnienia wątpliwości związanych z tą dziedziną.

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kancelarz

L. dz. 1203/2016
Siedlce, dnia 13 października 2016 r.

Otrzymują Księża Dziekani dekanatów: bialskiego południowego, zbuczynskiego i żelechowskiego.

ZAPROSZENIE NA REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE CZ. I

Czcigodni Księża!

W związku ze zbliżającym się Jubileuszem 200-lecia Diecezji Siedleckiej, od sierpnia br. do kwietnia 2017 r. zostanie przeprowadzony cykl rekolekcji kapłańskich pod kierunkiem Ojców Salwatorianów, które będą miały charakter przygotowujący do planowanych misji parafialnych. W rekolekcjach zobowiązani są uczestniczyć wszyscy księża pracujący w duszpasterstwie parafialnym oraz pełniący zadania poza parafialne.

W dniach od 13 do 16 listopada br. odbędzie się w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej przy Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu kolejna tura rekolekcji, którą przeprowadzi Ks. dr Jacek Wawrzyniak SDS – proboszcz parafii św. Judy Tadeusza w Obornikach Śląskich oraz wykładowca homiletyki w WSD Salwatorianów w Bagnie.

Rekolekcje rozpoczną się w niedzielę 13 listopada o godz. 20.00, a zakończą się 16 listopada o godz. 10.00 przed zaplanowaną na ten dzień jezienną konferencją Księży Proboszczów. Rekolekcje będą miały charakter zamknięty, dlatego proszę Czcigodnych Księży o takie zaplanowanie zajęć, by nie wyjeżdżać w czasie trwania ćwiczeń rekolekcyjnych.

Do udziału w tych rekolekcjach zobowiązani są następujący Księża:

1. Ks. CHODŹKO Stanisław	14. Ks. KALITKA Henryk
2. Ks. CHOLEWA Grzegorz	15. Ks. KANIA Andrzej
3. Ks. DADAS Stanisław	16. Ks. KARDAS Piotr
4. Ks. DOMAŃSKI Henryk	17. Ks. KOZIEŁ Ryszard
5. Ks. DUDEK Kazimierz	18. Ks. KRUPA Henryk
6. Ks. DUDKA Jan	19. Ks. KUKIEL Marek
7. Ks. DZIĘGA Jan	20. Ks. LEWCZUK Tadeusz
8. Ks. GŁĘBICKI Zygmunt	21. Ks. NIEMIRKA Kazimierz
9. Ks. GRABOWIECKI Stanisław	22. Ks. NIEPOGODZIŃSKI Stanisław
10. Ks. HAWRYLUK Zbigniew	23. Ks. OLESZCZUK Michał
11. Ks. JAKUBIEC Czesław	24. Ks. PIETRUSZKA Antoni
12. Ks. JANOWSKI Jerzy	25. Ks. POTAPCZUK Bogdan
13. Ks. JUSZCZYŃSKI Adam	26. Ks. PRZĄDKA Henryk

27. Ks. PRZYBYSZ Antoni
28. Ks. SOBOTKA Józef
29. Ks. SOCHAL Andrzej
30. Ks. SPÓLNY Jan
31. Ks. STAŃCZUK Michał
32. Ks. STRUCZYK Daniel
33. Ks. SZUSTEK Henryk
34. Ks. TKACZUK Waldemar
35. Ks. TUREMKA Adam

Proszę wyznaczonych Księży o potwierdzenie swego udziału w rekolekcjach w **terminie nieprzekraczalnym do dnia 3 listopada br.** u Ks. kan. Marka Matusika pod nr tel. 692 289 024 lub u Ks. Krzysztofa Domańskiego pod nr tel. 504 162 715. Jeśli z poważnych przyczyn nie będzie Ksiądz mógł wziąć udziału w tych rekolekcjach, to proszę poinformować mnie o tym na piśmie, z podaniem uzasadnienia nieobecności.

Gdyby któryś z Księży – spoza wyżej zaproszonych – chciałby wziąć udział w tej turze rekolekcji, szczególnie z grona Księży Emerytów i Rentistów, to proszę również o zgłoszenie swojego udziału u Ks. kan. M. Matusika.

Z pasterskim błogosławieństwem

+ *Kazimierz Gudda*
Biskup Siedlecki

L. dz. 1205/2016
Siedlce, dnia 13 października 2016 r.

ZAPROSZENIE NA REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE CZ. II

Czcigodni Księża!

W związku ze zbliżającym się Jubileuszem 200-lecia Diecezji Siedleckiej, od sierpnia br. do kwietnia 2017 r. zostanie przeprowadzony cykl rekolekcji kapłańskich pod kierunkiem Ojców Salwatorianów, które będą miały charakter przygotowujący do planowanych misji parafialnych. W rekolekcjach zobowiązani są uczestniczyć wszyscy księża pracujący w duszpasterstwie parafialnym oraz pełniący zadania poza parafialne.

W dniach od 20 do 23 listopada br. odbędzie się w Diecezjalnym Centrum Formacji Kapłańskiej przy Wyższym Seminarium Duchownym w Nowym Opolu kolejna tura rekolekcji, którą przeprowadzi Ks. dr Jerzy Olszówka SDS – kustosz Sanktuarium św. Jadwigi Śląskiej w Trzebnicy oraz wykładowca teologii moralnej w WSD Salwatorianów w Bagnie.

Rekolekcje rozpoczną się w niedzielę 20 listopada o godz. 20.00, a zakończą się obiadem w środę 23 listopada. Rekolekcje będą miały charakter zamknięty, dlatego proszę Czcigodnych Księży o takie zaplanowanie zajęć, by nie wyjeżdżać w czasie trwania ćwiczeń rekolekcyjnych.

Do udziału w tych rekolekcjach zobowiązani są następujący Księża:

1. Ks. ANUSIEWICZ Sylwester	15. Ks. OPONOWICZ Jarosław
2. Ks. BARCZAK Stanisław	16. Ks. OWSIANKA Jacek
3. Ks. GŁASEK Andrzej	17. Ks. PARAFINIUK Dariusz
4. Ks. JAKUBOWICZ Henryk	18. Ks. PAWELEC Krzysztof
5. Ks. KALINKA Jerzy	19. Ks. PAWLUCZUK Romuald
6. Ks. KAMECKI Adam	20. Ks. PAWŁOWSKI Krzysztof
7. Ks. KAPITAN Sławomir	21. Ks. SKOLIMOWSKI Henryk
8. Ks. KIELISZEK Andrzej	22. Ks. SULEJ Sławomir
9. Ks. KOT Marek	23. Ks. SZAREK Edmund
10. Ks. LEMIESZEK Andrzej	24. Ks. TENDORF Włodzimierz
11. Ks. LUSZTYK Jacek	25. Ks. TOMASIUK Tadeusz
12. Ks. MĄCZKA Robert	26. Ks. TOMCZAK Andrzej
13. Ks. NESTORUK Wiesław	27. Ks. TROCHIMIAK Piotr
14. Ks. OLOPIAK Sławomir	28. Ks. TURYK Tadeusz

29. Ks. UŚCIŃSKI Krzysztof
30. Ks. WISIO Andrzej
31. Ks. ZADROŻNY Wojciech

Proszę wyznaczonych Księży o potwierdzenie swego udziału w rekolekcjach w **terminie nieprzekraczalnym do dnia 10 listopada br.** u Ks. kan. Marka Matusika pod nr tel. 692 289 024 lub u Ks. Krzysztofa Domańskiego pod nr tel. 504 162 715. Jeśli z poważnych przyczyn nie będzie Ksiądz mógł wziąć udziału w tych rekolekcjach, to proszę poinformować mnie o tym na piśmie, z podaniem uzasadnienia nieobecności.

Gdyby któryś z Księży – spoza wyżej zaproszonych – chciałby wziąć udział w tej turze rekolekcji, szczególnie z grona Księży Emerytów i Rencistów, to proszę również zgłoszenie swojego udziału u Ks. kan. M. Matusika.

Z pasterskim błogosławieństwem

+ *Kazimierz Guzda*
Biskup Siedlecki

L. dz. 1206/2016

Siedlce, dnia 13 października 2016 r.

DEKRET POWOŁUJĄCY CENTRUM FORMACJI KATECHUMENALNEJ

Mając na uwadze właściwe przygotowanie osób dorosłych do przyjęcia sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego, jak również ich dalszą formację, głównie mistagogiczną i eklezjalną, niniejszym, z **dniem 28 października 2016 r.**, powołuję do istnienia Centrum Formacji Katechumenalnej.

Będzie ono działało przy parafii katedralnej w Siedlcach i realizowało zadania zlecone przez Biskupa Siedleckiego oraz określone w dokumentach Kościoła, dotyczące formacji katechumenalnej.

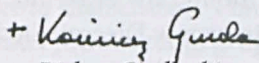
W skład zespołu realizującego powyższe zadania wchodzi:

1. Ks. mgr lic. Waldemar Mróz – przewodniczący
2. Ks. kan. dr Paweł Kindracki
3. Ks. dr Mateusz Czubak
4. Ks. mgr Marek Andrzejuk.

Proszę, aby członkowie zespołu opracowali szczegółowy program pracy Centrum Formacji Katechumenalnej.

Powierzam także Centrum zadanie bezpośredniego przygotowania do sakramentu bierzmowania osób już ochrzczonych, które dotychczas było realizowane przez Wydział Nauczania Kurii Diecezjalnej Siedleckiej.

Na trud owocnej pracy z serca błogosławie

+
Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kancelarz

L. dz. 1240/2016
Siedlce, dnia 28 października 2016 r.

DEKRET USTANAWIAJĄCY ZESPÓŁ DS. POWOŁAŃ KAPŁAŃSKICH

W trosce o duszpasterstwo powołań do kapłaństwa w naszej diecezji, mając na uwadze przede wszystkim wskazania zawarte w posynodalnej adhortacji Pastores dabo vobis (p. 34-41), niniejszym, z **dniem 28 października 2016 r. ustanawiam Zespół ds. powołań kapłańskich**, który będzie działał w następującym składzie:

1. Ks. mgr lic. Maciej Majek, ojciec duchowny WSD – przewodniczący
2. Ks. kan. mgr lic. Wojciech Hackiewicz – diecezjalny duszpasterz młodzieży
3. Ks. dr Piotr Tymosiewicz – prefekt Bursy św. Stanisława Kostki w Siedlcach
4. Ks. mgr lic. Przemysław Radomyski – duszpasterz akademicki w Siedlcach
5. Ks. mgr Marek Andrzejuk – moderator Ruchu Światło-Życie
6. Ks. mgr Adam Pietrusik – asystent kościelny KSM
7. Ks. mgr Mateusz Gomółka – diecezjalny duszpasterz służby liturgicznej

Niniejszemu Zespołowi zlecam przygotowanie programu formacyjnego, który po moim zatwierdzeniu, będzie stanowił pomoc w duszpasterstwie powołaniowym w Diecezji Siedleckiej.

Na trud owocnej pracy z serca błogosławie

+ *Konieczny Gunda*
Biskup Siedlecki

ks. Jan Babik
Kanclerz

L. dz. 1243/2016
Siedlce, dnia 28 października 2016 r.

KOMUNIKAT W ZWIĄZKU Z DZIAŁALNOŚCIĄ DIECEZJALNEJ SZKOŁY KATECHISTÓW PARAFIALNYCH

Drodzy Diecezjanie!

Od września 2012 r. w naszej diecezji działa Diecezjalna Szkoła Katechistów Parafialnych, która przygotowuje wiernych świeckich do prowadzenia katechez dla dorosłych w parafiach. Bardzo mi zależy, by szkoła nadal mogła prowadzić swoją działalność, przyczyniając się do pogłębienia formacji chrześcijańskiej wiernych świeckich, zwłaszcza katechetów, członków rad parafialnych, animatorów ruchów i stowarzyszeń kościelnych oraz innych wiernych zaangażowanych w życie parafii.

Uczestnicy DSKP będą mogli osiąść i usystematyzować wiedzę o naturze i misji Kościoła oraz roli duchownych i świeckich w Kościele, poznają treść Katechizmu Kościoła Katolickiego i zaznajomią się z takimi wymiarami działalności parafii jak ewangelizacja, katechizacja, liturgia, działalność charytatywna, kościelne stowarzyszenia, ruchy i wspólnoty. Absolwenci szkoły, po otrzymaniu misji kanonicznej od swojego biskupa, będą mogli pomóc duszpasterzom w przygotowaniu rodziców i chrzestnych do chrztu dziecka oraz do Pierwszej Komunii świętej dzieci. Będą również uczestniczyć w przygotowaniach kandydatów do bierzmowania oraz ich rodziców i świadków, a także pomagać duszpasterzom w przygotowaniu narzeczonych do sakramentu małżeństwa. Ponadto katechiści będą brać czynny udział w animowaniu i prowadzeniu grup formacyjnych i apostołskich w organizowaniu kręgów biblijnych, kursów ewangelizacyjnych czy rekolekcji zamkniętych.

Kandydatami do Diecezjalnej Szkoły Katechistów Parafialnych mogą być wierni, którzy angażują się w życie parafialne: członkowie rad parafialnych, ruchów odnowy Kościoła, wspólnot i stowarzyszeń kościelnych oraz katecheci. Mogą nimi być zarówno osoby świeckie jak i konsekrowane.

Warunkiem przyjęcia do szkoły jest ukończenie 21 roku życia i posiadanie przynajmniej wykształcenia średniego, przyjęcie wszystkich sakramentów chrześcijańskiej inicjacji oraz odznaczanie się dojrzałością

w wierze, a także zdrową pobożnością i życiem sakramentalnym. Kandydat winien prowadzić przykładowe życie rodzinne, sąsiedzkie i zawodowe oraz być wrażliwym na potrzeby innych ludzi.

Kandydatów na katechistów parafialnych zgłaszają księża proboszczowie. Zgłaszający się winni osobiście wypełnić formularz zgłoszeniowy, który znajduje się na stronie internetowej (www.it.siedlce.pl) i przesłać go na adres Instytutu Teologicznego do dnia 30 grudnia b.r. Koszty związane z formacją w 50% (400 zł) ponoszą parafie, które zgłaszają kandydatów, a w 50% sami kandydaci. Wszelkich informacji udziela sekretariat szkoły mieszczący się w Instytucie Teologicznym w Siedlcach przy ul. Sokołowskiej 124.

Zwracam się z serdeczną prośbą do wszystkich duszpasterzy, szczególnie do księży proboszczów, by znaleźli w swoich parafiach osoby chętne do udziału w zajęciach szkoły i życzliwie przyjęli to narzędzie chrześcijańskiej formacji dorosłych.

Wszystkim podejmującym trud formacji w Diecezjalnej Szkole Katechistów Parafialnych z serca błogosławię.

+ *Kazimierz Guda*
Biskup Siedlecki

Siedlce, 31 października 2016 r.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIENSTWA

Ks. kan. Krzysztof SKWIERCZYŃSKI – zwolniony z urzędu proboszcza parafii Gąsiorzy i mianowany ojcem duchownym w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Siedleckiej (1.09)

Ks. mgr lic. Piotr TROCHIMIAK – zwolniony z urzędu proboszcza parafii Krzewica i mianowany proboszczem parafii Gąsiorzy (1.09)

Ks. mgr Andrzej WISIO – zwolniony z urzędu wikariusza parafii pw. św. Brata Alberta w Łukowie i mianowany proboszczem parafii Krzewica (1.09)

Ks. dr Mateusz CZUBAK – zwolniony z funkcji wicedyrektora Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej Siedleckiej (1.09)

Ks. mgr lic. Mariusz ZANIEWICZ – zwolniony z funkcji kapelana szpitala w Garwolinie i mianowany wicedyrektorem Wydziału Duszpasterskiego Kurii Diecezjalnej Siedleckiej (1.09)

Ks. kan. dr Paweł WIATRAK – zwolniony z funkcji diecezjalnego duszpasterza ds. ruchów i stowarzyszeń maryjnych oraz diecezjalnego moderatora Stowarzyszenia Żywy Różaniec (1.09)

Ks. dr Grzegorz KOC – mianowany diecezjalnym duszpasterzem ds. ruchów i stowarzyszeń maryjnych oraz diecezjalnym moderatorem Stowarzyszenia Żywy Różaniec (1.09)

Ks. mgr lic. Waldemar MRÓZ – zwolniony z urzędu notariusza Kurii Diecezjalnej Siedleckiej i mianowany wikariuszem parafii katedralnej pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Siedlcach oraz koordynatorem stałego dyżuru spowiedniczego w Katedrze siedleckiej (1.09)

Ks. mgr lic. Karol JAKUBIAK – zwolniony z funkcji kapelana Szpitala Miejskiego w Siedlcach i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Brata Alberta w Łukowie (1.09)

Ks. mgr Artur DOMAŃSKI – zwolniony z urzędu wikariusza parafii pw. Błogosławionych Męczenników Podlaskich w Siedlcach i mianowany wikariuszem parafii Sulbiny oraz kapelanem szpitala w Garwolinie (1.09)

- Ks. mgr lic. Łukasz SZCZEBLEWSKI** – mianowany wikariuszem parafii pw. Błogosławionych Męczenników Podlaskich w Siedlcach (1.09)
- Ks. mgr lic. Maciej LISZKO** – zwolniony z urzędu wikariusza parafii Kotuń i mianowany wikariuszem parafii Stanin (1.09)
- Ks. mgr Bogdan IWAŃCZUK** – zwolniony z urzędu wikariusza parafii Stanin i mianowany wikariuszem parafii Kotuń (1.09)
- Ks. mgr lic. Tadeusz DANIELUK** – mianowany kapelanem Szpitala Miejskiego w Siedlcach (1.09)
- Ks. mgr Tomasz RADCZUK** – mianowany referentem ds. liturgii w dekanacie łukowskim I (1.09)
- Ks. mgr Zbigniew KOMOSZKA** – mianowany wizytatorem katechezy w dekanacie bialskim północnym (1.09)
- Ks. mgr Jarosław SAWIUK** – mianowany wizytatorem katechezy w dekanacie ryckim (1.09)
- Ks. mgr Dariusz ŻMUDA** – mianowany wizytatorem katechezy w dekanacie parczewskim (1.09)
- Ks. mgr Adam PIETRUSIK** – zwolniony z pełnienia posługi egzorcysty (5.09)
- Ks. mgr lic. Piotr WASYLJEW** – zwolniony z urzędu wikariusza parafii Żelechów i skierowany na urlop zdrowotny z zamieszkaniem w Domu Księży Emerytów w Nowym Opolu (7.09)
- Ks. mgr Kamil STAŃCZUK** – mianowany referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie janowskim (7.09)
- Ks. mgr Dariusz RADYWANIUK** – mianowany referentem ds. liturgii w dekanacie radzyńskim (7.09)
- Ks. mgr lic. Rafał KORNILAK** – mianowany referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie radzyńskim (7.09)
- Ks. mgr Jerzy CĄKAŁA** – mianowany ojcem duchownym kapłanów w dekanacie radzyńskim (7.09)
- Ks. mgr Grzegorz SUWAŁA** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie radzyńskim (7.09)

- Ks. mgr Wojciech SOBIESZEK** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie garwolińskim (7.09)
- Ks. dr hab. Grzegorz JAŚKIEWICZ** – zwolniony z pełnienia funkcji dyrektora *Studium Formatio Permanens* w Diecezji Siedleckiej (10.09)
- Ks. kan. dr hab. Dariusz LIPIEC, prof. KUL** – mianowany dyrektorem *Studium Formatio Permanens* w Diecezji Siedleckiej (10.09)
- Ks. mgr Łukasz WARDAK** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie łaskarzewskim (14.09)
- Ks. mgr Andrzej CIOK** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie zbuczynskim (16.09)
- Ks. mgr Krzysztof NIESTIERUK** – mianowany referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie zbuczynskim (16.09)
- Ks. mgr Marek WASILEWSKI** – mianowany referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie łukowskim II (19.09)
- Ks. Kazimierz JÓŹWIK** – mianowany kapelanem strażaków w gminie Wierzbno (16.09)
- Ks. mgr Krzysztof WĘGRZYNEK** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie międzyrzeckim (19.09)
- Ks. mgr Dariusz CZAJKA** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie łosickim (19.09)
- Ks. mgr lic. Roman WOJTCZUK** – zwolniony z urzędu proboszcza parafii Warszawice i mianowany proboszczem parafii Krzesk (20.09)
- Ks. Krzysztof WAŁEK** – zwolniony z urzędu proboszcza parafii Krzesk i mianowany proboszczem parafii Warszawice (20.09)
- Ks. mgr Paweł BILSKI** – mianowany referentem ds. duszpasterstwa młodzieży w dekanacie ryckim (23.09)
- Ks. prał. mgr lic. Roman WISZNIEWSKI** – mianowany dziekanem dekanatu radzyńskiego na kolejną 5-letnią kadencję (26.09)
- Ks. mgr Zbigniew SZYPROWSKI** – mianowany dekanalnym duszpasterzem ds. trzeźwości (30.09)
- Ks. mgr lic. Edward MOLENDĄ** – zwolniony z funkcji kapelana Zakładu Karnego w Siedlcach (30.09)

Ks. prał. Stanisław ZAJKO – zwolniony z urzędu proboszcz parafii Żelechów i dziekana dekanatu żelechowskiego i przeniesiony na emeryturę z zamieszkaniem w prywatnym domu w Białej Podlaskiej (30.09)

Ks. prał. mgr Eugeniusz FILIPIUK – zwolniony z urzędu proboszcz parafii katedralnej w Siedlcach i dziekana dekanatu siedleckiego i mianowany proboszczem parafii Żelechów oraz dziekanem dekanatu żelechowskiego (1.10)

Ks. kan. mgr lic. Grzegorz SUCHODOLSKI – mianowany proboszczem parafii katedralnej w Siedlcach i dziekanem dekanatu siedleckiego (1.10)

Ks. dr Mateusz CZUBAK – mianowany kapelanem Zakładu Karnego w Siedlcach (1.10)

Ks. mgr lic. Radosław SZUCKI – zwolniony z urzędu wikariusza parafii Gończyce i mianowany wikariuszem parafii Chrystusa Miłosiernego w Dęblinie (1.10)

O. mgr Marcin WRZOCHOL OSPPE – mianowany wikariuszem parafii pw. Narodzenia NMP i św. Apostołów Piotra i Pawła w Leśnej Podlaskiej (1.10)

Ks. mgr Marek KOT – mianowany wicedziekanem dekanatu ryckiego na okres 5 lat (7.10)

Ks. kan. mgr Andrzej JACZEWSKI – mianowany wicedziekanem dekanatu osieckiego, na okres 5 lat (7.10)

Ks. mgr Piotr HAWRYLUK – mianowany referentem duszpasterstwa rodzin w dekanacie ryckim (7.10)

Ks. kan. mgr Jerzy PRZYCHODZEŃ – zwolniony z funkcji koordynatora ds. organizacji nabożeństw ogólnodiecezjalnych (28.10)

Ks. mgr Michał WAWERSKI – wyłączony z zespołu osób odpowiedzialnych za organizację nabożeństw ogólnodiecezjalnych (28.10)

Ks. mgr lic. Waldemar Szczepan MRÓZ – zwolniony z funkcji koordynatora ds. organizacji nabożeństw ogólnodiecezjalnych (28.10)

Ks. dr Leszek BORYSIUK – mianowany koordynatorem ds. organizacji nabożeństw ogólnodiecezjalnych (28.10)

Ks. mgr Stanisław BARCZAK – zwolniony z funkcji kapelana szpitala w Radzynie Podlaskim i skierowany na urlop zdrowotny (31.10)

GODNOŚCI

Ks. prał. mgr lic. Jan DZIĘGA – mianowany kapelanem honorowym Jego Świątobliwości (23.09)

Ks. kan. mgr Janusz ONUFRYJUK – mianowany kapelanem honorowym Jego Świątobliwości (23.09)

EKSKARDYNACJE

Ks. prał. płk Sławomir ŻARSKI – ekskardynowany z Diecezji Siedleckiej i inkardynowany do Diecezji Warszawsko-Praskiej (7.10)

Ks. kan. dr hab. Wiesław KAZIMIERUK – ekskardynowany z Diecezji Siedleckiej i inkardynowany do Diecezji Warszawsko-Praskiej (7.10)

KOMUNIKATY KURII

ZAPROSZENIE NA OGÓLNOPOLSKIE REKOLEKCJE KAPŁAŃSKIE

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży zaprasza Księży do wzięcia udziału w ogólnopolskich rekolekcjach kapłańskich pt. „**Qvo vadis wspólnoto Kościoła**” prowadzonych przez Asystenta Generalnego KSM ks. Zbigniewa Kucharskiego.

Ks. Zbigniew Kucharski – wyświęcony w 1993 r. Po ukończeniu WSD w Paradyżu kontynuował studia z zakresu Teologii Pastoralnej na PWT we Wrocławiu. W latach 1990-93 współorganizator ewangelizacji w Jarcinie, a następnie jeden ze współzałożycieli inicjatywy ewangelizacyjnej „Przystanek Jezus”. Od ponad 20 lat duszpasterz młodzieży związany z Katolickim Stowarzyszeniem Młodzieży oraz Akcją Katolicką; decyzją Konferencji Episkopatu Polski od roku 2007 pełni funkcję Asystenta Generalnego KSM; w latach 2009-14 konsultor rady ds. młodzieży przy KEP; asystent Katolickiego Miesięcznika dla Młodzieży „Wzrastanie”; znany rekolekcjonista, autor wielu artykułów oraz programów telewizyjnych i radiowych (m.in. „Czas Wzrastania” w Radio Maryja); pomysłodawca i współorganizator licznych inicjatyw związanych z kultem bł. Karoliny. Autor książki i płyty „Piękny Jest Bóg” oraz płyty „Ta, która żyła bardziej – Karolina” poświęconych patronce KSM. W związku z aktywnością w zakresie życia obywatelskiego, społecznego, artystycznego odznaczony wielokrotnie przez władze państwowe i samorządowe. W rekolekcjach weźmie udział **ks. biskup Henryk Tomasik**.

Nasze zaproszenie skierowane jest do kapłanów pełniących funkcję asystentów oddziałów i kół KSM oraz księży zainteresowanych metodami i pomysłami prowadzenia działalności duszpasterskiej z młodzieżą na przykładzie Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży.

Rekolekcje odbędą się w dniach **10-13 października 2016** roku Ośrodka Konferencyjno-Rekolekcyjnym Archidiecezji Łódzkiej, Porszewice 24 C, 95-200 Pabianice.

Rekolekcje rozpoczynają się w poniedziałek spotkaniem przy kawie o godz. 16.00, kolacja o godz. 18.00, Msza św. o godz. 19.30, a kończą się w czwartek obiadem o godz. 13.00.

Całkowity koszt uczestnictwa wynosi 300 zł.

Prosimy o zabranie ze sobą alby i stuły.

Zgłoszenia prosimy kierować na adres:

Biuro Prezydium Krajowej Rady
Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży
ul. Miodowa 17/19; 00-246 Warszawa
tel. 68 453 92 73; tel./fax: 68 453 92 74
prezydiumksm@gmail.com
www.ksm.org.pl

Siedlce, dnia 2 września 2016 r.

ZAPROSZENIE
NA XXV SIEDLECKIE FORUM
NAUCZYCIELI, RODZICÓW I WYCHOWAWCÓW

Pod hasłem „Człowiek w świecie wielowymiarowych zagrożeń – wyzwania profilaktyczne” odbędzie się w **sobotę, 17 września br.** przy kościele św. Józefa w Siedlcach XXV Siedleckie Forum Nauczycieli, Rodziców i Wychowawców. Rozpocznie się ono Mszą św. o godz. 9.00, zaś od godz. 10.00 przewidziany jest blok wykładów z udziałem ks. bpa Antoniego Dydycza i ks. kan. Wojciecha Hackiewicza (*1050 rocznica chrztu Polski a świadomość chrzcielna Polaków oraz Owoce i zadania po Świątowych Dniach Młodości*), a także konferencja metodyczna z dwoma wykładami prof. dr hab. Mariusza Jędrzejko i ks. Wojciecha Ignasiaka oraz certyfikowane warsztaty metodyczne w dwóch grupach nt. Technologie cyfrowe a rozwój emocjonalny dziecka i Cyberzagrożenia – zjawisko i profilaktyka (prowadzą: Mariusz Jędrzejko i Leszek Roszczenko). W przerwie poczęstunek i kiermasz publikacji profilaktycznych.

Z wyrazami szacunku, in Christo

ks. dr Mateusz Czubak
Wicedyrektor Wydziału Duszpasterskiego

Siedlce, dnia 29 sierpnia 2016 r.

Proszę o odczytanie powyższej informacji w ramach ogłoszeń parafialnych w niedzielę, 4 lub 11 września br.

ZAPROSZENIE NA ZEBRANIE KSIĘŻY DZIEKANÓW

Czcigodni Księża Dziekani!

Pragnę poinformować Czcigodnych Księży, że dnia **21 września 2016 r.** (w środę), o **godz. 10.00**, w gmachu Centrum Charytatywno-Duszpasterskiego w Siedlcach, odbędzie się zebranie Księży Dziekanów.

Serdecznie zapraszamy.

† *Piotr Sawczuk*

Wikariusz Generalny

L. dz. 1034/2016

Siedlce, dnia 5 września 2016 r.

ZAPROSZENIE NA SPOTKANIE POPIELGRZYMKOWE

36. Piesza Pielgrzymka Podlaska na Jasną Górę już za nami. Po raz kolejny Pan Bóg okazał nam swoje miłosierdzie. Hasło tegorocznej pielgrzymki – „Błogosławieni miłosierni” – po raz kolejny stało się rzeczywistością.

Zgodnie z zapowiedzią, pragnę zaprosić wszystkich pątników fizycznych i duchowych wraz z kapłanami na spotkanie popielgrzymkowe do Woli Gułowskiej w dniu 23 września (tj. piątek). Przybądźmy, aby podziękować Bogu za dar tegorocznej pielgrzymki, aby powrócić myślą do tego, co stało się naszym udziałem na pątniczym szlaku, w naszych parafiach i rodzinach.

W programie:

- 19.30 – powitanie pielgrzymów i podsumowanie 36. PPP na Jasną Górę;
- 20.15 – wspomnienia i świadectwa pielgrzymów;
- 21.15 – adoracja Najświętszego Sakramentu i różaniec;
- 22.00 – Msza św. pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego Kazimierza Gurdy;
- 23.00 – agapa i zakończenie spotkania.

ks. Paweł Bielecki
Kierownik Pielgrzymki

Siedlce, dnia 7 września 2016 r.

ZAPROSZENIE NA SPOTKANIE KOORDYNATORÓW DZIEŁ MIŁOSIERDZIA

Caritas Diecezji Siedleckiej zaprasza Kapłanów, Koordynatorów Parafialnych, przedstawicieli Parafialnych Zespołów Caritas oraz wszystkich zainteresowanych tworzeniem grup charytatywnych z poszczególnych regionów diecezji siedleckiej na spotkanie formacyjno-warsztatowe.

Celem spotkań w poszczególnych grupach dekanatów diecezji siedleckiej jest wsparcie istniejących grup charytatywnych i wspólnot parafialnych oraz zainicjowanie nowych działań w odniesieniu do dzieł miłosierdzia na terenie całej diecezji. Wydarzenie to ma charakter zarówno formacyjny jak i warsztatowy. Umożliwi wykorzystanie narzędzi wspomagających pracę koordynatorów parafialnych.

Kolejnym ważnym aspektem jest dotarcie do mniejszych wspólnot parafialnych usytuowanych w małych wioskach i umożliwienie alternatywnych sposobów realizowania akcji i kampanii, które doskonale sprawdzają się w większych parafiach na terenach miejskich, a nie mają bezpośredniego przełożenia na małe parafie.

Rok Miłosierdzia zainicjował nas do dalszego działania i jest początkiem wspólnych dążeń całej wspólnoty Kościoła do podjętej pracy na rzecz miłości względem Boga i bliźniego.

KONTAKT. ZGŁOSZENIA.

Zgłoszenia na warsztaty przyjmujemy drogą elektroniczną: koordynator.parafie@caritas.pl lub telefonicznie u koordynatora: Małgorzata Dyńska tel. 780 061 313 (pon. - pt.: 8.00-16.00). W zgłoszeniu prosimy podać nazwę parafii oraz ilość osób biorących udział w szkoleniu. Termin zgłoszeń upływa na tydzień przed planowaną datą szkolenia.

Grupa I – 17.09.2016 (sobota) w Sanktuarium Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Radzynie Podlaskim, ul. Kard. Wyszyńskiego 6.

- Dekanat Łukowski I
- Dekanat Łukowski II
- Dekanat Międzyrzeczki
- Dekanat Radzyński

- Dekanat Komarowski
- Dekanat Adamowski

Termin zgłoszeń upływa 12.09.2016

Grupa II – 24.09.2016 (sobota) w auli Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego w Garwolinie, ul. Stanisława Staszica 11.

- Dekanat Żelechowski
- Dekanat Garwoliński
- Dekanat Osiecki
- Dekanat Łaskarzewski
- Dekanat Rycki

Termin zgłoszeń upływa 19.09.2016

Grupa III – 8.10.2016 (sobota) w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Parczewie, ul. Kościelna 77.

- Dekanat Wisznicki
- Dekanat Włodawski
- Dekanat Parczewski
- Dekanat Hański

Termin zgłoszeń upływa 3.10.2016

Grupa IV – 15.10.2016 (sobota) w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Białej Podlaskiej ul. Długa 1.

- Dekanat Janowski
- Dekanat Bialski Północ
- Dekanat Bialski Południe
- Dekanat Terespolski

Termin zgłoszeń upływa 10.10.2016

Grupa V – 22.10.2016 (sobota) w sali wielofunkcyjna Centrum charytatywno-duszpasterskiego, ul. Bpa Świrskiego 57 w Siedlcach.

- Dekanat Siedlecki
- Dekanat Suchożębski

- Dekanat Grębkowski
- Dekanat Domanicki
- Dekanat Łosicki
- Dekanat Zbuczynski

Termin zgłoszeń upływa 17.10.2016

PLAN SPOTKANIA:

10.00 – Rozpoczęcie

10.15 – **I część:**

1. Parafialny Koordynator Dziel Miłosierdzia
2. Współpraca z Diecezjalnym Koordynatorem Dziel Miłosierdzia Caritas Diecezji Siedleckiej
3. Powołanie regionalnych koordynatorów poszczególnych grup dekanalnych
4. Propozycja powołania „Parafialnej Rady Dziel Miłosierdzia”
5. „Baza Danych”
6. Propozycja powołania poszczególnych „Diakonii Służby” w parafii

10.45 – krótka przerwa

11.00 – **II część:** Akcje i kampanie Caritas dedykowane do parafii

12.00 – Anioł Pański

12.10 – przerwa na posiłek

12.45 – **III część:** Tworzenie PZC oraz punktów pomocy doraźnej w parafiach

13.20 – Dzielenie się doświadczeniami, świadectwa

14.00-14.15 – Film Caritas na zakończenie i wspólna modlitwa

Siedlce, dnia 10 września 2016 r.

ZAPROSZENIE NA KURS CEREMONIARZA

Diecezjalne Duszpasterstwo Służby Liturgicznej organizuje roczny kurs dla ceremoniarzy parafialnych. Uczestniczyć w nim będą mogli członkowie służby liturgicznej, uczniowie pierwszej klasy szkoły ponadgimnazjalnej i starsi. Przyjmowani będą jedynie chętni, posłani przez swoich duszpasterzy.

Całość kursu będzie ukierunkowana na przygotowanie liturgiczne ceremoniarzy. Przez wykłady z teologii liturgii będą oni wprowadzani we właściwe rozumienie i przeżywanie Misterium Zbawczego Chrystusa. Obok zajęć z teologii liturgii, w czasie kursu będą odbywały się również zajęcia wprowadzające w rozumienie Sakramentów Kościoła oraz zajęcia z teologii biblijnej.

Kurs nie będzie obejmował jedynie zajęć szkolących wykonywanie funkcji liturgicznych. Akcent będzie kładziony również na formację duchową uczestników, tak by w przyszłości mogli oni wspomagać duszpasterzy parafialnych w prowadzeniu zespołów służby liturgicznej. W trakcie kursu uczestnicy będą uczestniczyli w kręgach liturgicznych, które pomogą im w małej grupie odkrywać piękno i głębie liturgii, tak by później mogli dzielić się swoim doświadczeniem we wspólnotach parafialnych.

Chcielibyśmy by osoby, które ukończą kurs ceremoniarza bardzo konkretnie zaangażowały się w posługę i formację parafialnych zespołów służby liturgicznej. Oprócz umiejętności organizacji i prowadzenia posługi liturgicznej w parafii, będą one również przygotowane do prowadzenia zbiórek ministranckich i kręgów liturgicznych dla starszych członków służby liturgicznej.

Kurs będzie obejmował pięć weekendowych zjazdów odbywających się w Domu Ruchu Światło-Życie MORIA, al. Kościuszki 21b w Łukowie. Rozpoczynać się one będą w piątek o godzinie 18.00 a kończyć w niedzielę ok. 14.00.

Terminy zjazdów:

- 21-23 października 2016 r.
- 25-27 listopada 2016 r.
- 27-29 stycznia 2017 r.

- 24-26 lutego 2017 r.
- 31 marca – 2 kwietnia 2017 r.

Koszt każdego zjazdu to 100 zł – obejmuje on nocleg i wyżywienie, a także materiały, które będą przekazywane uczestnikom. Zachęcamy duszpasterzy by w miarę możliwości partycypowali w kosztach kursu.

Każdy chętny powinien być posłany na kurs przez swojego duszpasterza. W przypadku osób niepełnoletnich wymagana jest zgoda rodziców.

Zgłoszenia droga mailową lub telefoniczną należy dokonać do 18 października. Najlepiej jeśli zgłoszenia będą dokonywali duszpasterze wtedy oczywiste jest, że są to osoby posłane przez parafię. Jeśli ktoś będzie się zgłaszał indywidualnie będzie proszony o dostarczenie opinii duszpasterza. Mail: matthaioss@gmail.com, nr tel. 515 998 664.

Diecezjalne Duszpasterstwo Służby Liturgicznej

Siedlce, dnia 5 października 2016 r.

ZAPROSZENIE NA UROCZYŚĆ KU CZCI ŚWIĘTYCH APOSTOŁÓW SZYMONA I JUDY TADEUSZA, GŁÓWNYCH PATRONÓW DIECEZJI SIEDLECKIEJ

Czcigodni Księża!

Osoby Życia Konsekrowanego!

Drodzy Diecezjanie!

W Uroczystość Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza, głównych patronów naszej Diecezji, będziemy – jak co roku – stawać przed Panem z modlitwą dziękczynienia i prośby. Przez pośrednictwo naszych Orędowników w niebie, chcemy polecać wszystkie intencje związane z życiem Siedleckiego Kościoła, duchowe przygotowania do Jubileuszu 200-lecia istnienia Diecezji, trwający synod diecezjalny, sprawę powołań kapłańskich i zakonnych. Pragniemy też prosić o światło Boże na czekające nas wyzwania ewangelizacyjne w dzisiejszym świecie.

Zapraszam zatem serdecznie wszystkich kapłanów, osoby konsekrowane i wiernych świeckich na uroczystą Eucharystię do Katedry siedleckiej w dniu **28 października br., o godz. 12.00, która będzie sprawowana pod przewodnictwem Biskupa Siedleckiego Kazimierza Gurdy**. Do udziału w tej Eucharystii zaproszeni są szczególnie Księża Dziekani, Kanonicy Kapituły Katedralnej i Kapituł Kolegiackich, Księża pracujący w Kurii Diecezjalnej i innych centralnych instytucjach, w Wyższym Seminarium Duchownym, alumni, jak również członkowie Bractwa św. Judy Tadeusza.

Proszę także wszystkie wspólnoty parafialne o modlitwę w intencjach naszej Diecezji podczas Mszy św. w dniu Uroczystości.

† Piotr Sawczuk
Wikariusz Generalny

Siedlce, dnia 18 października 2016 r.

KURS DLA NADZWYCZAJNYCH SZAFARZY KOMUNII ŚWIĘTEJ

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o zgłaszanie kandydatów na studium przygotowawcze do funkcji nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej. Jako kandydatów można przedstawiać mężczyzn, którzy ukończyli 25 lat. Funkcję tę będą mogli pełnić do ukończenia 65. roku życia. Ponadto powinni oni odznaczać się nieskazitelnym życiem moralnym, pobożnością, poważaniem wśród duchowieństwa i wiernych parafii. Kandydatów prosimy zgłaszać w Wydziale Duszpasterskim Kurii Diecezjalnej **do 20 października**. Spotkanie organizacyjne odbędzie się **22 października (sobota) o godz. 9.00 w Bursie pw. św. Stanisława w Siedlcach (naprzeciwko Katedry)**.

Funkcja nadzwyczajnego szafarza Komunii świętej wymaga odpowiedniego przygotowania, dlatego przed otrzymaniem upoważnienia od Księdza Biskupa kandydat jest zobowiązany do ukończenia studium przygotowawczego, które odbywać się będzie pod kierunkiem duszpasterza diecezjalnego. W trakcie spotkań formacyjnych będą podejmowane wyznaczone tematy teologiczno-liturgiczne oraz ćwiczenia praktyczne. Kandydaci będą mieli także stworzoną okazję do modlitwy i wspólnego przeżywania liturgii.

Kurs przygotowawczy zakończy się egzaminem pisemnym z teorii i ustnym z praktyki udzielania Komunii świętej podczas Eucharystii i zanoszenia jej chorym.

ks. Waldemar Mróz
Duszpasterz diecezjalny

Siedlce, dnia 18 października 2016 r.

ZAPROSZENIE
NA MSZĘ ŚW. ZA ZMARŁYCH BISKUPÓW, KAPŁANÓW,
ALUMNÓW, OSOBY ŻYCIA KONSEKROWANEGO

W piątek, **4 listopada o godz. 12.00 w Katedrze Siedleckiej** sprawowana będzie Eucharystia za zmarłych biskupów, prezbiterów, alumnów i osoby życia konsekrowanego z naszej diecezji. Na tę Mszę św., której będzie przewodniczył Biskup Siedlecki Kazimierz Gurda zapraszamy wszystkich kapłanów, osoby konsekrowane i wiernych świeckich.

Prosimy również Księży Proboszczów, aby podczas Mszy św. czy okolicznościowych nabożeństw sprawowanych w parafiach w piątek, 4 listopada br. pamiętali o dołączeniu modlitwy za zmarłych kapłanów.

Z Chrystusowym pozdrowieniem

Wydział Duszpasterski

Siedlce, dnia 31 października 2016 r.

KOMUNIKAT WYDZIAŁU DUSZPASTERSKIEGO

1. W piątek, **4 listopada br.**, o godz. 12.00 w Katedrze Siedleckiej będzie sprawowana **Eucharystia za zmarłych biskupów, prezbiterów, alumnów i osoby życia konsekrowanego** z naszej diecezji. Zapraszamy do wspólnej modlitwy oraz zachęcamy, by we własnych parafiach czy też w ramach spotkań dekanalnych odprawić Eucharystię za zmarłych biskupów i kapłanów, szczególnie tych, którzy odeszli do Pana w ostatnim czasie.

2. Przypominamy o obowiązku zapewnienia bezpiecznego zorganizowanego przemarszu na cmentarze w ramach uroczystości religijnych. W celu właściwego zabezpieczenia trasy należy zaangażować odpowiednio przeszkolone służby publiczne.

3. **4 listopada br. o godz. 9.30** w gmachu Kurii Siedleckiej odbędzie się **spotkanie Komitetu Jubileuszowego** w związku z przygotowaniem do Uroczystości 200-lecia istnienia naszej Diecezji. Wszystkich członków Komitetu zapraszamy.

4. Przypominamy, że **11 listopada br.**, w **Święto Niepodległości**, obowiązuje dyspensacja dotycząca wstrzemięźliwości od pokarmów mięsnych.

5. **13 listopada br.** wypada kolejna „**Niedziela Synodalna**”. Materiały duszpastersko-formacyjne z nią związane zostaną przesłane w najbliższym czasie. Zgodnie z podjętymi ustaleniami w tym roku został przygotowany **jedynie jeden okazjonalny baner**, który będzie do wykorzystania pastoralnego na wszystkie niedziele tegorocznej pracy Synodu i spotkań z nim związanych.

6. W **Uroczystość Chrystusa Króla** kończy się ogłoszony przez papieża Franciszka Nadzwyczajny Jubileusz Miłosierdzia. Zakończenie **Roku Miłosierdzia** oraz zamknięcie **Drzwi Świętych w Bazylikach Rzymu i katedrach diecezjalnych** dokona się w **niedzielę 13 listopada**. We wszystkich zaś kościołach stacyjnych na całym świecie w **niedzielę 20 listopada**. Tego też dnia zgodnie z postanowieniami Episkopatu Polski zostanie we wszystkich wspólnotach parafiach naszej ojczyzny proklamowany **Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana**. W związku z tym prosimy, by od dnia **11 listopada br.** rozpocząć w parafiach **Nowennę** przed tą Uroczystością, zaś w kościołach stacyjnych w **piątek, dnia 18 listopada**,

przygotować **Dzień Pokuty** (okolicznościowe nabożeństwa, konferencje, świadectwa, dyżur spowiedniczy w „konfesjonale miłosierdzia”). Zachęcamy, by Dzień ten przygotować we współpracy z innymi okolicznymi parafiami, dając tym samym sposobność wiernym przejścia przez Bramę Miłosierdzia. Dzień Pokuty można zorganizować również w parafiach, które nie są kościołami stacyjnymi.

7. **W sobotę, 19 listopada br.**, Akt Przyjęcia Jezusa Chrystusa za Króla i Pana zostanie uroczyście proklamowany w **Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w krakowskich Łagiewnikach**. Zachęcamy do organizowania pielgrzymek na tę Uroczystość. Wydział Duszpasterski posiada pewną liczbę kart wstępu, które przekaże zainteresowanym.

8. Informujemy, iż dnia **16 listopada (środa) br.** o godz. 10.00 w gmachu WSD w Nowym Opolu odbędzie się duszpastersko-formacyjne spotkanie **wszystkich Księży Proboszczów**, zaś **19 listopada br.** (sobota) spotkanie **wszystkich Księży Wikariuszy oraz Księży pracujących poza duszpasterstwem parafialnym**.

Z serdecznym pozdrowieniem w Chrystusie Panu

ks. dr Jerzy Duda

Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

L. dz. 1251/2016

Siedlce, 31 października 2016 r.

DODATEK

Ks. Kazimierz Matwiejuk, WSD Siedlce

LITURGIA SAKRAMENTU NAMASZCZENIA CHORYCH

Sakrament namaszczenia chorych jest przeznaczony dla ludzi doświadczanych cierpieniem i chorobą. Chrystus takich ludzi umacniał. Uwalniał ich też od niemocy i uzdrawiał. Wcielony Syn Boży zlecił swoim uczniom troskę o chorych. W tej trosce uczestniczy cały Kościół, pamiętając że odwiedzenie chorych jest przysługą, która ostatecznie jest skierowana ku Chrystusowi: *Byłem chory a odwiedziliście Mnie* (Mt 25,36). Szczególnym, bo sakramentalnym, wyrazem troski o chorego jest namaszczenie go olejem w imię Chrystusa. Ono dokonuje się w klimacie modlitwy, która jest wyrazem żywej wiary w Chrystusa, jedyne Zbawiciela świata.

1. Adresaci sakramentu namaszczenia chorych

Święty Jakub Apostoł potwierdził sakramentalną troskę o chorych, pisząc w swoim liście: *Choruje ktoś wśród was? Niech sprowadzi kapłanów Kościoła, by się modlili nad nim i namaścili go olejem w imię Pana* (5,14). Sakrament namaszczenia chorych nie jest ostatnim namaszczeniem. Jest sakramentem powtarzalnym. Chorzy mogą go przyjmować wiele razy w swoim życiu. Mogą o niego prosić ponownie, gdy ich stan nie uległ poprawie albo się pogorszył.

Sakrament namaszczenia jest udzielany wiernym, którzy w zmaganiu z chorobą czują się coraz słabsi¹. Dlatego stosownym czasem na przyjęcie namaszczenia chorych jest nie tylko realne niebezpieczeństwo śmierci z powodu ciężkiej choroby ale także słabości związane ze starością (KKK 1528). Ten sakrament mogą przyjmować osoby w podeszłym wieku, nawet

¹ K. Matwiejuk, *Sakramenty uzdrowienia w dokumentach II Polskiego Synodu Plenarnego*, w: *Liturgia w dokumentach II Polskiego Synodu Plenarnego*, red. K. Matwiejuk, Wydawnictwo Diecezji Radomskiej AVE 2004, s. 52.

jeśli nie są dotknięci konkretną chorobą. Ludzie starzy potrzebują duchowego wsparcia. Kościół im go udziela, umożliwiając sakramentalne spotkanie ze zmartwychwstałym Chrystusem².

Jest wskazane, aby sakrament namaszczenia chorych przyjęły osoby, przygotowujące się do operacji, zwłaszcza jeżeli jej przyczyną jest niebezpieczna choroba. Także dzieci mają prawo do tego sakramentu. Wymagany warunkiem jest odpowiednia ich świadomość, tzn. by rozumieli, że skutki namaszczenia sprawia Jezus Chrystus według swojej woli. Chodzi więc o to, aby rozumiały, że obrzęd namaszczenia nie jest jakąś magiczną praktyką, ale znakiem zbawczej obecności paschalnego Chrystusa, który za pomocą tego znaku udziela chorym swojej łaski.

Kościół przez święte chorych namaszczenie i modlitwę kapłanów wierza chorych cierpiącemu i uwielbionemu Zbawicielowi. On zaś, jeśli to potrzebne dla ich zbawienia, umacnia ich w dźwiganium krzyża choroby, dźwiga ich w cierpieniu lub przywraca zdrowie duszy i ciała. Zawsze zaś umożliwia, by cierpiący mógł złączyć swoje cierpienia z Jego zbawczymi cierpieniami i doświadczył radości zmartwychwstania. Tak chorzy przysparzają dobra także całemu Ludowi Bożemu (KKK 1499).

Sakramentu namaszczenia chorego można udzielać również osobom, które z różnych powodów utraciły używanie rozumu, a w swoim świadomym życiu żyły wiarą. One zostają umocnione duchowo przez Chrystusa. Dzięki Duchowi Świętemu i w sposób Jemu właściwy doświadczają duchowej odwagi, także oczyszczenia z grzechów, a jeśli taka jest wola Chrystusa również powrotu do zdrowia lub przejścia w pokoju ducha do życia wiecznego (KKK 1532). Tego sakramentu nie wolno udzielać ludziom, którzy uparcie trwają w jawnym grzechu ciężkim³.

Sakramentu namaszczenia nie udziela się zmarłym. Sakramenty bowiem są dla żywych. Kapłan wezwany do chorego, który już umarł, winien się modlić do Boga, aby zmarłemu okazał swoje miłosierdzie i przyjął litościwie do swego królestwa. Jeżeli wezwany kapłan ma uzasadnione wątpliwości odnośnie do śmierci chorego może mu udzielić sakramentu namaszczenia⁴.

² *Sakramenty chorych. Obrzędy i duszpasterstwo* (dalej: SCh), Katowice 1980, s. 18; zob. B. Mokrzycki, *Kościół w oczyszczeniu*, Warszawa 1986, s. 244.

³ KPK kan. 1007.

⁴ SCh, dz. cyt., s. 18.

2. Obrzędy sakramentu namaszczenia chorych

Sakrament namaszczenia chorych może być udzielany w różnych miejscach. Najczęściej jest sprawowany w mieszkaniu chorego lub w szpitalu. Celebracja sakramentów chorych może być złączona z celebracją Eucharystii. Jeśli udziela się ich poza mszą świętą, ich związek z Eucharystią wyraża się przez komunię świętą⁵.

Ludzie chorzy, którzy pragną przyjąć sakrament namaszczenia chorego, zwykle nie mają sił, aby udać się do kościoła. Dlatego kapłani odwiedzają ich w domu⁶. Duszpasterze zawsze są gotowi spełnić wolę chorych odnośnie do udzielenia im sakramentów świętych. Najczęściej sakrament namaszczenia jest udzielany choremu łącznie z sakramentem pokuty i Komunią świętą, nierzadko w formie Wiatyku.

Jeżeli sakramenty chorych są udzielane w domu chorego należy odpowiednio przygotować miejsce celebracji liturgicznej. Domownicy chorego winni zatroszczyć się nade wszystko o jego schludny wygląd, także o porządek w pomieszczeniu, gdzie się on znajduje. Stół winien być przykryty białym obrusem. Na jego środku należy postawić krzyżyk a obok niego umieścić dwie zapalone świece. Na stole powinien być naczynie z wodą pobłogosławioną i kropidło. Należy też przygotować talerzyk z kilkoma zwiłkami waty i małą kromką chleba do oczyszczenia palców z oleju. Na stole powinna być też szklanka z wodą i mała łyżeczka. Woda i łyżeczka mogą być potrzebne dla ułatwienia choremu przełknięcia Najświętszej Hostii⁷.

Chory i domownicy mogą przy okazji udzielania sakramentów choremu przyjąć komunię świętą. O tym zamiarze winni odpowiednio wcześniej poinformować duszpasterza⁸. Kapłan idąc z posługą sakramentalną powinien znać stan chorego. Ta wiedza jest potrzebna, by wybrać odpowiednie modlitwy a zwłaszcza czytania biblijne. Te zaś może proklamować ktoś z domowników. Szafarz sakramentów, lub odpowiednio przygotowany

⁵ Zob. J. Stefański, *Sakrament chorych w reformie Soboru Watykańskiego II. Studium liturgiczno-teologiczne*, Poznań 1988.

⁶ Kongregacja Nauki Wiary, *Nota dotycząca szafarza sakramentu namaszczenia chorych*, „Anamnesis” 42 (2005), s. 19.

⁷ B. Mokrzycki, dz. cyt., s. 234.

⁸ Cz. Krakowiak, *Sakrament namaszczenia chorych. Biblijne podstawy sakramentu namaszczenia chorych*, w: *Mysterium Christi*, t. 4, *Sakramenty i sakramentalia*, red. W.J. Świerzawski, Zawichost-Kraków-Sandomierz 2013, s.170.

wierny świecki, może wygłosić stosowny komentarz, który pomoże uczestnikom świętego obrzędu zrozumieć sens posługi sakramentalnej. Oni, świadomi istoty udzielanych sakramentów i przebiegu ich celebracji, będą w niej uczestniczyć świadomie, czynnie i w sposób pełny.

Szafarz sakramentów pełni swą posługę w imieniu Chrystusa. Dlatego jest ubrany w szaty liturgiczne, mianowicie w komżę i stułę białofioletową. Jeśli niesie Najświętszy Sakrament i udziela komunii świętej używa stuły białej. Natomiast w innym przypadku używa stuły fioletowej.

Obrzędy sakramentu namaszczenia rozpoczyna pozdrowienie kapłana. On pozdrawia chorego i wszystkich, którzy przy nim się zgromadzili, formułami, które znajdują się w księdze liturgicznej *Sakramenty chorych. Obrzędy i duszpasterstwo*. Może to uczynić np. słowami: *Pokój temu domowi i wszystkim jego mieszkańcom*. Zgromadzeni odpowiadają: *I z duchem twoim*. Następnie szafarz kropi wodą pobłogosławioną wiernych oraz mieszkanie. Pokropienie jest symbolem oczyszczenia ale nade wszystko przypomnieniem chrztu, czyli sakramentu nowych narodzin człowieka. Dlatego podczas pokropienia wybrzmiewają słowa: *Niech ta woda przypomni nam przyjęty chrzest i naszą przynależność do Chrystusa, który nas odkupił przez swoją krew i zmartwychwstanie*⁹. Szafarz w krótkim wprowadzeniu poucza, że zgromadzenie liturgiczne jest znakiem obecności Chrystusa. Może to uczynić własnymi słowami. Może też posłużyć się tekstem z rytuału: *Zgromadziliśmy się w Twoje imię i z ufnością Cię prosimy: bądź z nami, okaż swoje miłosierdzie i otocz opieką naszego chorego brata N. (naszą chorą siostrę N.) oraz wszystkich chorych w tym domu. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen*¹⁰. Jeśli chory pragnie skorzystać ze spowiedzi, obecni opuszczają pomieszczenie, w którym on przebywa, a szafarz spowiada chorego.

Po spowiedzi wszyscy obecni biorą udział w obrzędzie pokutnym, który w swej strukturze jest podobny do mszalnego aktu pokutnego. Kapłan wzywa obecnych do uznania swojej grzeszności. Ta świadomość otwiera człowieka na dar Bożego miłosierdzia, także na owocne przeżycie liturgii sakramentu namaszczenia. Wierni w ciszy wnikają w głębię swojego sumienia. Uświadomione zło ogarniają szczerym aktem żalu. Następnie wszyscy odmawiają spowiedź powszechną albo uczestniczą w innej formie

⁹ SCh, dz. cyt., s. 64.

¹⁰ Tamże, s. 65.

aktu pokutnego. Ten kończy się słowami kapłańskiej absolucji: *Niech się zmiłuje nad nami Bóg wszechmogący i odpuściwszy nam grzechy, doprowadzi nas do życia wiecznego. Amen*¹¹.

Dalszą część celebracji sakramentu namaszczenia stanowi liturgia słowa, czyli proklamacja słowa Bożego. Czytania biblijne odczytuje szafarz albo dobrze przygotowana osoba świecka. Czytania można dobrać, uwzględniając sytuację chorego. Wskazana jest krótka homilia.

Kolejnym elementem celebracyjnym jest modlitwa w formie litanii. Rozpoczyna ją zachęta szafarza: *Bracia i siostry, z wiarą módlmy się do Pana za naszego brata (siostrę) N. i wspólnie błagajmy: Wysłuchaj nas, Panie*. Następnie on wypowiada głośno wezwania, na które wierni odpowiadają: *Wysłuchaj nas, Panie*. Kolejne wezwania dotyczą: *abyś naszego chorego brata (siostrę) nawiedził i umocnił świętym namaszczeniem, abyś go (ją) wyzwolił od zła wszelkiego, abyś mu ulżył w cierpieniach, także: abyś wspomagał wszystkich, którzy leczą i pielęgnują chorych, abyś chorego zachował od grzechu i pokus, oraz abyś dał życie i zdrowie temu (tej), na którego (którą) w imię Twoje wkładamy ręce*. Gest położenia rąk na głowie chorego dokonuje się w milczeniu. On oznacza błogosławieństwo, którego Bóg udziela choremu przez posługę kapłana.

Kolejnym elementem obrzędowym jest modlitwa dziękczynna nad olejem. W sakramencie namaszczenia używa się zasadniczo oleju z oliwek, ale może być wykorzystany zwykły olej roślinny. Olej ten błogosławi biskup w Wielki Czwartek podczas mszy krzyżma. Jednak w sytuacji prawdziwej konieczności każdy szafarz sakramentu może pobłogosławić olej. Wtedy używa następującej modlitwy: *Boże, Ojcze wszelkiej pociechy, który przez Syna swego zechciałeś przyjść z pomocą ludzkim słabościom, wysłuchaj łaskawie modlitwę pełną wiary; prosimy Cię, Boże, ześlij z niebios Twojego Ducha Świętego Pocieszyciela, by moc Jego przeniknęła ten olej, który za sprawą Twoją wydało żywe drzewo dla pokrzepienia ciała. Niech Twoje święte błogosławieństwo sprawi, by ten olej stał się ochroną dla duszy i ciała każdego, kto będzie nim namaszczony; aby uwalniał od wszelkich cierpień, chorób i słabości. Niech to będzie Twój święty olej, Panie, dla nas przez Ciebie poświęcony, w imię naszego Pana, Jezusa Chrystusa. Który z Tobą żyje i króluje na wieki wieków. Amen*¹².

¹¹ Tamże, s. 67.

¹² Tamże, s. 131-132.

Jeżeli olej jest już pobłogosławiony, szafarz wypowiada modlitwę dziękczynną. Ma ona charakter dialogowy. Kapłan wypowiada wezwania dziękczynne, odnoszące się kolejno do Boga, Ojca wszechmogącego; Boga, Syna Jednorodzonego i Boga, Ducha Świętego Pocieszyciela. Na każde z tych wezwań, wierni odpowiadają: *Błogosławiony jesteś, Boże, teraz i na wieki*. Kończąc modlitwę dziękczynną, duszpasterz prosi: *Boże, niech Twój sługa (Twoja służebnica), który (która) z wiarą przyjmuje namaszczenie świętym olejem, otrzyma ulgę w cierpieniach i umocnienie w słabościach. Przez Chrystusa, Pana naszego. Amen*¹³.

Po modlitwie dziękczynnej nad olejem następuje sakramentalny znak namaszczenia świętym olejem. Kapłan namaszcza czoło chorego, mówiąc: *Przez to święte namaszczenie niech Pan w swoim nieskończonym miłosierdziu wspomóż cię łaską Ducha Świętego. Amen*. Następnie namaszcza wewnętrzną stronę dłoni chorego¹⁴. Tej czynności towarzyszy druga część formuły sakramentalnej: *Pan, który odpuszcza ci grzechy, niech cię wybawi i łaskawie podźwignie. Amen*¹⁵.

Po zakończeniu namaszczenia wybrzmiewa modlitwa: *Prosimy Cię, nasz Odkupicielu, pokrzep łaską Ducha Świętego chorego (chorą) N. Ulecz jego (jej) słabości i odpuść mu (jej) grzechy. Oddal od niego (niej) wszystkie cierpienia. Przywróć mu (jej) pełne zdrowie duszy i ciała, aby nabrał (a) sił do pełnienia swoich obowiązków. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen*. Wybór modlitwy kończącej obrzęd namaszczenia zależy od stanu chorego. Proponowane teksty uwzględniają wiek chorego, grożące niebezpieczeństwo dla jego życia lub stan agonii¹⁶.

Dopełnieniem obrzędu jest wspólnotowa recytacja Modlitwy Pańskiej. Jeśli chory pragnie przyjąć komunię świętą, to po modlitwie: *Ojcze nasz* kapłan ukazuje Najświętszy Sakrament i mówi: *Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata. Błogosławieni, którzy zostali wezwani na Jego ucztę*. Chory i inni mający przyjąć komunię świętą mówią: *Panie, nie jestem godzien, abys przyszedł do mnie, ale powiedz tylko słowo, a będzie*

¹³ Tamże, s. 71.

¹⁴ Przy namaszczeniu chorego kapłana, tradycyjnie, namaszcza się zewnętrzną stroną dłoni. Natomiast w przypadku niemożliwości namaszczenia dłoni chorego, bo np. są obandażowane, namaszcza się inne miejsce na ręce.

¹⁵ SCh, s. 72.

¹⁶ Tamże, s. 74.

uzdrowiona dusza moja. Szafarz podając choremu Najświętszą Hostię mówi: *Ciało Chrystusa*. Ten odpowiada: *Amen*. Podobnie czyni podając Najświętszą Hostię pozostałym wiernym. Następnie odmawia modlitwę kończącą obrzęd komunijny.

Teraz następuje błogosławieństwo. Błogosławieństwo tropowe obejmuje trzy wezwania: *Niech Bóg Ojciec udzieli ci swojego błogosławieństwa... Niech Chrystus, Syn Boży, da ci zdrowie ciała i duszy... Niech Duch Święty oświeci twoje serce i zawsze cię prowadzi...* Każde z nich kończy się aklamacją *Amen*, wypowiedaną przez uczestników obrzędu. Ostatnim elementem benedykcji jest kreślenie przez kapłana znaku krzyża, któremu towarzyszy formuła: *Wszystkich tutaj obecnych niech błogosławi Bóg wszechmogący, Ojciec i Syn, i Duch Święty*. Wierni mówią: *Amen*. Na koniec, jeśli jest taki zwyczaj, kapłan może podać choremu do ucałowania krucyfiks¹⁷.

3. Skutki sakramentalnego namaszczenia chorych

Sakrament namaszczenia, z woli Chrystusa, sprawia wiele skutków. Są to: zjednoczenie chorego z męką wcielonego Syna Bożego dla jego dobra oraz dla dobra całego Kościoła, także umocnienie, pokój i odwaga, by przyjmować po chrześcijańsku cierpienie, chorobę lub starość, oraz przebaczenie grzechów, jeśli chory nie mógł się wyspowiadać, również powrót do zdrowia, jeśli taka wola Chrystusa, wreszcie przygotowanie na przejście do życia wiecznego (KKK 1532).

Bogactwo sakramentu namaszczenia chorego jest wskazane już w formule namaszczenia¹⁸. Mówi ona o miłosierdziu Boga względem chorego, o wspierającej go łasce Ducha Świętego, odpuszczeniu grzechów, wybawieniu i wzmocnieniu¹⁹. Modlitwa po namaszczeniu, precyzując skutki tego sakramentu w odniesieniu do osoby w podeszłym wieku, lub znajdującej się w wielkim niebezpieczeństwie czy w agonii, eksponuje odpuszczenie grzechów i umocnienie nadziei zbawienia. W tej bowiem sytuacji perspektywa śmierci i życia wiecznego jest realna. Przewija się także prośba o udzielenie sił do przezwyciężenia zła, a także umocnienia wiary i nadziei.

¹⁷ Tamże, s. 76.

¹⁸ J.J. Kopeć, *Misterium choroby i cierpienia*, w: *Ante Deum stantes*, red. S. Koperek, Kraków 2002, s. 427-436.

¹⁹ Sch, dz. cyt., s. 72; K. Filipowicz, *O skutkach sakramentu namaszczenia chorych*, „Msza Święta” 1 (2008), s. 10-11.

Wierzący w podeszły wieku potrzebują też cierpliwości, aby w tej trudnej sytuacji mogli świadczyć o miłości Boga.

Umacniające działanie Zbawiciela w sakramencie namaszczenia chorych obejmuje zawsze duszę i ciało. Chrystus, jeśli jest to pożyteczne dla chorego, może choremu przywrócić pełne zdrowie duszy i ciała, także zdolność do pełnienia obowiązków oraz pociechę i ufność w to, że przeżywane cierpienia przyniosą zbawienne owoce, ponieważ są uczestnictwem w Jego zbawczej męce. Natomiast w przypadku agonii, Chrystus wzmacnia człowieka w jego przejściu przez śmierć do pełni życia.

Kościół przypomina, że istnieje związek między sakramentem namaszczenia chorych a odpuszczeniem grzechów człowiekowi choremu. Na tę relację wskazał sobór trydencki, stwierdzając, że *jeżeli to potrzebne, namaszczenie odpuszcza grzechy i staje się dopełnieniem chrześcijańskiej pokuty*²⁰. Wierzący chory człowiek wielokrotnie w swoim życiu korzystał z sakramentu pokuty. W tym sakramencie otrzymywał owoce duchowe, wysłużone przez Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego. Zmartwychwstały Pan już w dniu swej rezurekcji ustanowił sakrament pokuty. Przekazał swoim uczniom władzę do odpuszczania grzechów.

Grzesznik po dobrej spowiedzi odzyskuje przyjaźń z Bogiem i pojednanie z Kościołem. W nim jednak pozostaje ludzka grzeszność. Są to tzw. *pozostałości grzechowe*. Grzech i *pozostałości grzechowe* uwidaczniają się w chorobie człowieka, m.in. w osłabieniu duchowym. Czasem choroba uniemożliwia choremu skorzystanie z sakramentu pokuty. W takiej sytuacji sakrament namaszczenia chorych, z woli Chrystusa, uzdrowia z *choroby grzechu*.

Sakramentalne namaszczenie chorych nie jest tożsame z sakramentem pokuty. Ma jednak pewne elementy wspólne. Obydwa sakramenty zmierzają do uzdrowienia chrześcijanina z różnorodnych jego słabości. Obydwa sakramenty dążą do pojednania. Pokuta zmierza do pojednania penitenta z Bogiem i bliźnimi. Natomiast sakramentalne namaszczenie chce doprowadzić do jedności między ciałem a duszą w jedności odkupionego człowieka²¹. Te sakramenty służą w różnorodny sposób przywracaniu

²⁰ Sch, dz. cyt., 16; zob. K. Matwiejuk, *Implikacje pastoralne wynikające z «Ordo unctionis infirmorum eorumque pastoralis curae»*, WDP 1 (1993), s. 27-35.

²¹ Tamże.

harmonii w człowieku. Sobór trydencki nazywał sakrament namaszczenia chorych *ostatnim namaszczeniem* i traktował je jako dopełnienie sakramentu pokuty. W praktyce duszpasterskiej, sakrament namaszczenia często był udzielany ludziom umierającym. W takim przypadku był rytmem przygotowujący na śmierć, chociaż ze swej istoty nie jest sakramentem umierających ale chorych.

Sakrament namaszczenia chorych jako odrębny od sakramentu pokuty w sytuacjach wyjątkowych stanowi znak miłosiernego Chrystusa, który chorego uwalnia od grzechów. Taką sytuacją jest ciężki stan chorego, gdy on nie może wyznać grzechów ze względu na skrajną słabość spowodowaną chorobą. Może wzbudzić w sobie aktualnie doskonały żal za grzechy, jak to czynił często w swoim życiu. W takim przypadku namaszczenie chorych staje się rzeczywiście *dopełnieniem chrześcijańskiej pokuty*. Uwalnia od grzechów ciężkich chorego, który nie mogąc się wyświadczyć ma szczerą wolę ich wyznania i odzyskania łaski. Kościół naucza, że uwolnienie od grzechów nie jest zwyczajnym skutkiem sakramentu chorych, lecz jedynie okazjonalnym. Przebaczenie grzechów nie stanowi istoty sakramentalnego namaszczenia chorych²².

W warunkach normalnych, czyli gdy chory jest świadomy i może wyznać grzechy, Kościół domaga się odbycia przez niego sakramentalnej spowiedzi, zanim otrzyma namaszczenie świętym olejem²³. Sakrament namaszczenia chorego nie zastępuje sakramentu pokuty, chociaż ma charakter pokutny. Na ten charakter wskazuje pouczenie św. Jakuba Apostoła, który napisał, że Chrystus urzeczywistnia w człowieku chorym wiele skutków: *a jeśliby popełnił grzechy, będą mu odpuszczone* (Jk 5,15).

Zakończenie

Sakrament namaszczenia chorych nie jest ostatnim namaszczeniem ale znakiem obecności Chrystusa w życiu człowieka chorego. Można ten sakrament przyjmować wiele razy. Jego celebrowanie dokonuje się w dyscyplinie wiary. Jest bowiem czynnością liturgiczną, czyli sposobem i miejscem doświadczania zbawczej obecności Chrystusa.

²² Zob. J. Stefański, *Sakrament chorych w dziejach i życiu Kościoła*, Gniezno 2000.

²³ SCh, dz. cyt., s. 87.

Konieczna jest odpowiednia katecheza, by wierni poprawnie rozumieli zbawczą ingerencję Chrystusa w historię i aktualną sytuację wierzącego człowieka chorego.

Chrystus chce umacniać chorego człowieka przez spowiedź, namaszczenie chorych i komunie świętą. Ich celem jest uświęcenie chorego. On zaś doświadczając owoców paschy Chrystusa wraz z Nim, w miłości Ducha Uświęciciela, oddaje chwałę Ojcu. A w Jego domu w niebie są przygotowane mieszkania tym, którzy umierają w Panu (Ap 14,12).

ŚWIADKOWIE JEHOWY - GENEZA I GŁÓWNI PRZEDSTAWICIELE

W ciągu ostatnich lat zauważa się rosnącą liczbę oraz wzmożoną aktywność sekt i ruchów religijnych o charakterze sekciarskim. Jest to zjawisko, które występuje na wszystkich kontynentach, niezależnie od dominującej na danym terenie religii. Istotne jest pytanie: Co przyczyniło się do powstawania sekt? Jedną z głównych przyczyn ma podłoże ekonomiczne. Widać to szczególnie na przykładzie Stanów Zjednoczonych. W wyniku dynamicznego rozwoju ekonomicznego rosło tam bogactwo i zamożność, ale nie wszyscy nadążali za ogólnym trendem cywilizacyjnym. Nie brakowało więc tych, którzy z lękiem i niepewnością spoglądali w przyszłość i którzy łatwo dawali wiarę różnym „prorokom” przepowiadającym bliski koniec świata.

Ta sytuacja w szczególności sposób zaznaczyła się w Stanach Zjednoczonych. Masowy napływ protestantów różnych odłamów sprawił, że protestantyzm w zasadzie zdominował kontynent północno-amerykański. „Protestantyzm ten, oderwany od swoich europejskich korzeni zaczął żyć coraz bardziej własnym życiem. Jego cechą charakterystyczną były tak zwane „ruchy przebudzeniowe”¹. I tak na przykład bracia Wesley w 1745 roku dali początek metodystom. Kilka lat później farmer ze stanu Nowy Jork W. Miller (1782-1849) powołał do istnienia ruch adwentystyczny, z którego wiele elementów przejmie później Karol Russell. Nowe ruchy religijne były najczęściej wyrazem protestu przeciwko dotychczasowej religijności, w tym także przeciwko religii katolickiej i konsekwentnie, przeciwko Kościołowi Katolickiemu.

Taka też była geneza Świadców Jehowy². Sekta była od początku niezwykle aktywna. Przejawia się ona w odwiedzeniu ludzi w domach, spędzaniu wiele godzin na ulicach, sprzedawaniu swoich czasopism

¹ E. Bagiński, *Świadkowie Jehowy. Pochodzenie-Historia-Wierzenia*, Kraków 1997, s. 12-13.

² Z. Marzec, *Metody działania i przyczyny sukcesów Świadców Jehowy*, Kraków 2000 (2008²); J. Krasieński, *Świadkowie Jehowy. Czym się od nas różnią i czego możemy się od nich nauczyć*, „Homo Dei” 80 (2011) z. 2, s. 115-127.

i werbowaniu nowych członków. Cechuje ich niezwykła propagandowa gorliwość. Publikują nie tylko ulotki i czasopisma („Strażnica”, „Przebudźcie się”), ale także książki. Ze względu na nazywanie siebie chrześcijanami i odwoływanie się do Biblii, łatwo wprowadzali w błąd wielu ludzi. Wynika z tego niezwykle ważne zadanie dla wszystkich chrześcijan: rodzin, wspólnot parafialnych i kościoła instytucjonalnego. Wspólnym obowiązkiem jest coraz lepsze poznawanie prawd wiary, a przede wszystkim stosowanie jej zasad w codziennym życiu. Tak właśnie należy rozumieć Chrystusowe wezwanie: „Będziecie mi świadkami aż po krańce ziemi” (Dz 1,8). Świadectwem jest życie, jego godny chrześcijański wymiar.

Ale obok tego obowiązku ściśle religijnego, istnieje nierozzerwalnie z nim związany obowiązek – nazwijmy go – „antropologiczny”. Sekty bowiem, w tym także Świadkowie Jehowy, proponują właśnie „sposób na życie”, na uszczęśliwienie siebie, na odnajdywanie sensu życia. A przecież od wieków i wiarygodnie przedstawia ten sens właśnie Kościół. Kościół zawsze kierował swoje posłannictwo do człowieka, podkreślał możliwość pełnej samorealizacji człowieka w ścisłej współpracy z łaską wysłużoną przez Chrystusa, dzięki któremu człowiek zdobywa świadomość swojej godności dziecka Bożego, swojego wyniesienia i sensu swojego bytowania.

Niniejszy artykuł poświęcony jest analizie genezy, struktury organizacyjnej i doktryny Świadków Jehowy. Artykuł składa się z trzech części. W części pierwszej przedstawię problemy definicyjne sekty (I), a w części drugiej jej skład organizacyjny (II). Część trzecia poświęcona jest przeglądowi głównych przedstawicieli sekty oraz ich poglądom (III).

I. Problemy definicyjne sekty

Termin sekta pochodzi od łacińskiego słowa „sequi”, który oznacza iść za kimś, naśladować kogoś lub coś. Pokrewny termin „Secare” znaczy: odciąć, oddzielać się od kogoś. Jak wskazuje etymologia tego terminu, sekta³ jest to grupa religijna, która wyodrębniła się z macierzystego Kościoła z powodu różnic doktrynalnych, liturgicznych i innych. Można więc powiedzieć, że sekta jest formą wewnętrznego opozycji przeciw zinstytucjonalizowanym formom rozwiniętej religii, jest formą protestu.

³ D. Kunczewicz, *Sekta – panorama definicji*, [w:] *Spółczesność i Rodzina* 3(2006) z. 2, s. 111-119; P. Sokółowski, *Sekta*, [w:] *Encyklopedia Katolicka*, Lublin 2012, T. XVII, s. 1371-1373.

Sekty wyrosłe na bazie chrześcijaństwa charakteryzuje to, że przyjmują Biblię jako Pismo Święte, ale wyłączają z niego niektóre księgi. Zasadniczą kwestią jest to, że posiadają własną interpretację tekstów biblijnych; nie przyjmując rozwoju Objawienia, odrzucając jedną z głównych zasad naukowej interpretacji Biblii. Odmawiają boskości Jezusowi Chrystusowi, a osiągnięcie zbawienia ograniczają jedynie do członków sekty jako wybranych przez Boga.

Sekty zasadniczo odwołują się do motywacji religijnych proponując różne techniki medytacyjne oparte na objawieniach prywatnych. Ale są też sekty areligijne proponujące swoim wyznawcom różne techniki psychoanalityczne, terapeutyczne, uzdrowicielskie. Ze względu na stosunek do świata możemy wyróżnić sekty potępiające świat i wartości „światowe” (na przykład sekty apokaliptyczne) oraz sekty zapowiadające i oczekujące przemiany świata, na przykład w wyniku powtórnego przyjścia Jezusa Chrystusa.

Przyczyny powstawania i rozwoju sekt można podzielić na indywidualne i społeczne. Indywidualne wynikają głównie z potrzeb psychicznych i religijnych poszczególnych jednostek szukających zaspokojenia swoich potrzeb w sekcie wtedy, gdy nie znajdują ich w rodzinie, w grupie społecznej z którą są związani, czy w praktykowanej dotąd religii. Głównie, jak sądzę, należy tu wymienić kryzys rodziny, który skłania wielu do „ukrycia się” w ochronnej rodzinie sekty, której siła duchowa oparta jest najczęściej na manipulacji psychicznej.

Wśród czynników społecznych należy wymienić dwie grupy. Pierwsza to sytuacja współczesnego człowieka zagubionego w szybkim tempie zmian społecznych i związane z tym poczucie zagubienia i samotność. Poczucie samotności w naturalny sposób rodzi fatalistyczną postawę wobec życia oraz skłania do poszukiwania możliwości bycia z innymi i dla innych. W tym kontekście trafne wydają się być uwagi kardynała G. Danneelsa. Píše on: „Podstawową przyczyną sukcesu sekt jest trend naszego społeczeństwa w kierunku coraz większej depersonalizacji. Ludzie stają się numerami. Nie spotyka się ich jako osoby. Tak powstają w relacjach międzyludzkich chłód, prawie nie do zniesienia i osamotnienie. I właśnie tutaj zjawiają się sekty z ich bardziej uczuciowym niż intelektualnym sposobem zbliżania się do ludzi. Dbają one o logikę serca, a nie rozumu”⁴. Podobnie

⁴ Cyt. za: P.J. Śliwiński, *Religijna salátka*, Poznań 1996, s. 66.

wypowiada się biskup Z. Pawłowicz wyliczając listę symptomów patologii współczesnych społeczeństw. „Ludzie współcześni – pisze biskup – cierpią na brak kierunku i orientacji w życiu... czują strach przed klęską ekologiczną, wojną, zatruciem, konfliktami społecznymi... Zagubieni w anonimowości, izolacji, ale nie chcą być bezwartościowymi, biernymi pionkami. Często nie wiedzą co i jak robić”⁵. Z kolei ks. T. Pietrzyk zwraca uwagę na to, że sekty są właściwie protestem przeciw społeczeństwu. „Spowodowane są przez industrializację, urbanizację, migracje, szybki rozwój komunikacji, superracjonalne systemy technologiczne, załamanie się tradycyjnych wzorców kulturowych i hierarchii wartości. Wszystko to sprawia, że wielu ludzi znajduje się w stanie wewnętrznego zamętu, wykorzenienia, nierówności. W takich sytuacjach jest czymś naturalnym poszukiwanie rozwiązania, które często im jest prostsze, tym wydaje się lepsze. Występuje też pokusa przyjmowania tego rozwiązania jako jedynej i ostatecznej odpowiedzi”⁶. Istnieje więc niejako próżnia domagająca się wypełnienia tę próżnię pragną wypełnić sekty.

Druga grupa przyczyn powstawania i rozwoju sekt to techniki manipulacyjne stosowane w rekrutacji nowych członków. Techniki te częściej mają charakter oddziaływania psychologicznego: pozorna empatia, perswazja, powoływanie się na autorytety, okazywanie zrozumienia problemów psychologicznych, egzystencjalnych i duchowych kandydata. Dodatkowo sekta prezentuje się jako grupa, w której jednostka może osiągnąć pewien status i prestiż, w której jej zdolności i umiejętności są oceniane według korzystniejszych kryteriów niż w całym społeczeństwie. Techniki manipulacyjne są szczególnie skuteczne wtedy, gdy napotykają na podatność osobistą kandydata (czynniki rozwojowe, sytuacyjne, rodzinne, osobowościowe).

Skutki przynależności do sekt są zróżnicowane w zależności od struktury psychologicznej kandydata na członka sekty, a także jego poziomu umysłowego. Skutki te mogą objawiać się w obniżeniu sprawności umysłowej i związanym z tym bezkrytycznym, cytowaniem słów mistrza oraz w otępieniu uczuciowym. Skutkuje to trudnością komunikacji z dawnym otoczeniem i bezskutecznością wysiłków podejmowanych przez rodzinę czy znajomych w celu skłonienia kogoś do opuszczenia sekty.

⁵ Z. Pawłowicz, *Człowiek a Świadkowie Jehowy*, Gdańsk 1991, s. 8.

⁶ T. Pietrzyk, *Świadkowie Jehowy – kim są?*, Wrocław 1991, s. 8.

Najogólniej sekty można podzielić na trzy grupy.

Po pierwsze, są to sekty opierające się na Piśmie Świętym jako źródle wiary. Są to: Świadkowie Jehowy, Adwentyści, Badacze Pisma Świętego. Źródło wiary traktują bardzo subiektywnie, odrzucając naukowe interpretacje egzegetyczne. W rezultacie otrzymują zniekształcony obraz człowieka, świata, Boga. Po drugie, są to grupy bardziej światopoglądowe niż religijne; można tu wymienić zwolenników:

- a) teozofii. Termin teozofia oznacza doktrynę filozoficzno-parareligijną uznającą, że wiedza o tajemnicach Boga jest dostępna jedynie wybranym. Z takiego poglądu wyłonił się ruch zawierający metafizyczną wizję świata, człowieka, zbawienia, zaczerpniętą z różnych religii starożytnych⁷.
- b) antropozofii. Antropozofia to doktryna, według której najpełniejsza wiedza osiągalna jest za pomocą szczególnej intuicji, intuicji tajemnej, w przeciwieństwie do poznania osiągalnego zmysłami i rozumem⁸.
- c) spirytyzmu. Termin spirytyzm oznacza praktyki komunikowania się z duchami, zwykle za pomocą medium, towarzyszące im przekonania, a także doktrynę traktującą o tych zjawiskach. Udział w seansach spirytycznych często prowadzi do zaburzeń psychicznych i duchowych⁹.
- d) medytacji transcendentalnej. Medytacja transcendentalna oznacza technikę pozwalającą umysłowi doświadczać coraz to subtelniejszych stanów psychicznych aż do momentu dotarcia do samego źródła psychiki; medytacja ta, zdaniem ich zwolenników, poszerza zdolności umysłu i uzdalnia człowieka do wykorzystania jego pełnego potencjału we wszystkich dziedzinach myśli i czynu¹⁰.

⁷ E. Zdybicka, *Teozofia*, [w:] *Encyklopedia Katolicka*, Lublin 2013, T. XIX, s. 699-700.

⁸ F. Kwiatkowski, *Teozofia i antropozofia, czyli nauka tajemna o Bogu i o człowieku*, Poznań 1925.

⁹ M. Rusecki, *Teologia wobec zjawisk paranormalnych*, Częstochowa 2010.

¹⁰ R. Dziura, *Medytacja transcendentalna*, [w:] *Encyklopedia Katolicka*, Lublin 2008, T. XII, s. 445-446.

II. Struktura organizacyjna Świadców Jehowy

Świadcowie Jehowy są organizacją ogólnoswiatową o charakterze społeczno-zhierarchizowanym, ale też teokratycznym. Oznacza to, że wymiar społeczno-organizacyjny ma równocześnie charakter sekty religijnej. Na jej czele stoi „Ciało Kierownicze” mające swoją siedzibę w dzielnicy Brooklyn, w Nowym Jorku. To Ciało Kierownicze sprawuje nadzór nad ogólnoswiatową działalnością sekty oraz ogłasza autorytatywny wykład Biblii. „Ciałem Kierowniczym” zarządza prezydent o władzy dożywotniej.

Członków sekty obowiązuje całkowite podporządkowanie się decyzjom ciała kierowniczego. Ono bowiem – jak określa doktryna sekty – jest „kanałem przekąźnikowym”, za pomocą którego Jehowa przekazuje swoje specjalne objawienia. Ten punkt doktryny – punkt o kanale przekąźnikowym, pociąga za sobą bardzo istotne konsekwencje. Po pierwsze, jednostka, każdy członek sekty, nie może się kontaktować bezpośrednio z Bogiem; Bóg kontaktuje się z ludźmi za pośrednictwem kierownictwa organizacji teokratycznej. Po drugie, członkowie sekty są dobrowolnymi „niewolnikami Jehowy” i mają bezwzględny obowiązek posłuszeństwa wobec ciała kierowniczego, które działa w imieniu Jehowy. Po trzecie, ciało kierownicze posiada monopol dotyczący prorokowania, wobec tego nikt inny nie może sobie przypisywać znajomości woli Jehowy.

Centrala – ciało kierownicze, drukuje w różnych językach książki, broszury, czasopisma i zajmuje się ich kolportażem. Prowadzi też ośrodek szkoleniowy dla swoich funkcjonariuszy o nazwie: „Biblijna Szkoła Strażnicy”. Ambicją sekty jest prowadzenie działalności ogólnoswiatowej, w związku z czym świat podzielono na trzydzieści stref, a te dzielą się na oddziały krajowe. Oddziały krajowe z kolei dzielą się na okręgi (którymi kierują nadzorcy okręgów), a te na obwody obejmujące około dwudziestu zborów (50-100 osób). Kierują nimi starsi zboru („grono starszych”), a członków określa się mianem głosicieli. Przedstawiciele grup krajowych i lokalnych mianowani są przez ciało kierownicze. Ono też wysyła swoich przedstawicieli na coroczne zgromadzenia okręgowe i na krajowe bądź międzynarodowe.

Jak przebiegają spotkania Świadców Jehowy w ciągu tygodnia? Przewiduje się pięć zasadniczych celów takich spotkań:

1. Teokratyczna szkoła służby kaznodziejskiej. Jej celem jest przygotowanie członków do samodzielnej pracy kaznodziejskiej (głoszenie

doktryny po domach, prowadzenie dyskusji) na podstawie podręcznika: „Poradnik dla teokratycznej szkoły służby Kaznodziejskiej.

2. Zebranie służby. Jest poświęcone przedstawieniu i omówieniu praktycznych wskazań dotyczących głoszenia doktryny.
3. Wykład publiczny. Jest on wygłaszany przez wykwalifikowanego kaznodzieję na temat podany przez Centrum.
4. Studium „Strażnicy”. Obejmuje omawianie przeczytanych wcześniej artykułów w najnowszych numerach tego pisma.
5. Zbiorowe studium książki. Dotyczy ono analizy książki wydanej przez Centralę. Studium odbywa się w małych grupach. Książka powinna być już wcześniej przeczytana przez uczestników spotkania. Jedną z bardziej znanych książek omawianych w zborze jest książka: „Będziesz mógł żyć wiecznie w raju na ziemi”. Wcześniej analizowano książkę: „Prawda, która prowadzi do życia wiecznego”.

Zbory mają swoich przełożonych, „starszych”, którzy sprawują opiekę i kierownictwo nad spełnianiem przez członków zboru wszystkich zadań, także osobistych dziedzin życia. W zborze „obowiązuje zasada całkowitego posłuszeństwa i podporządkowania. Niedopuszczalne jest na przykład podnoszenie w zborze wątpliwości natury doktrynalnej czy organizacyjnej”¹¹.

Oprócz „starszych”, w zborze funkcje porządkowe i organizacyjne pełnią „słudzy pomocniczy”. Ich praca nie jest traktowana jako służba niższego rzędu, w sekcie bowiem każda działalność ma charakter służby, każda ma dawać „świadcstwo”. Poza spotkaniami w zborze wyznawcy mają obowiązek prowadzenia działalności misyjnej (uważanej za działalność kaznodziejską) w formie chodzenia od domu do domu, prowadzenia rozmów z przypadkowymi lub umówionymi ludźmi oraz kolportażem pism jehowickich. Działalność ta powinna być połączona z prowadzeniem notatek, zbieraniem informacji o mieszkańcach. Misję te prowadzą dwie osoby, w tym jedna bardziej doświadczona, druga to nowicjusz przygotowujący się do prowadzenia takiej działalności. Każdy Świadek Jehowy musi składać na specjalnym formularzu miesięczne sprawozdanie ze swej działalności. Miejsce prowadzenia takiej działalności misyjnej nie jest przypadkowe; każdy zbor otrzymuje określony teren działań.

¹¹ Z. Pawłowicz, *Człowiek a Świadkowie Jehowy*, dz. cyt., s. 33.

III. Główni przedstawiciele sekty oraz ich poglądy

Założycielem Badaczy Pisma Świętego, z którego później wyłoniła się sekta Świadców Jehowy był Karol (Charles) Russell (1852-1916)¹². Russell urodził się w miejscowości Allegheny, koło Pitsburga (USA). Wychowywał się w rodzinie prezbiteriańskiej. W młodości przeżywał wątpliwości religijne, ale wnet zainteresował się adwentyzmem. Założycielem adwentystów był amerykański farmer William Miller, który ogłosił nadejście końca świata w roku 1844. Gdy przepowiednia nie sprawdziła się, ogłoszono kolejne terminy końca świata: 1870, 1872-73, 1874. Gdy kolejne przepowiednie nie sprawdziły się, Russell ogłosił, że Chrystus przyszedł, ale w sposób niewidzialny. Wtedy Russell dołączył się do grupy adwentystów kierowanej przez N.H. Barboura, który był redaktorem czasopisma „Zwiastun Poranka”. Russell został współredaktorem tego pisma. Obaj redaktorzy wydali książkę pt. „Trzy światy albo plan zbawienia”, w której analizują tajemniczy, apokaliptyczny plan Boga wobec świata. Russell zerwał w końcu z grupą Barboura i zaczął wydawać własne pismo pt. „Strażnica Syjońska i zwiastun obecności Chrystusa” przemianowane po kilku latach na „Strażnica”. W roku 1914 Russell założył „Międzynarodowe Stowarzyszenie Badaczy Biblii”, stowarzyszenie o charakterze spółki akcyjnej. Mieściła się ona w Pitsburgu, gdzie założył on „Dom Biblijny”. Wyzначył teraz nową datę przyjścia Chrystusa na rok 1914 (ale zamiast Tysiącletniego Królestwa wybuchła w tym roku wojna !). Niespełnienie się proroctwa nie zniechęciło ich, co więcej, rozpoczęli działalność za granicą. Sam Russell odbywał liczne podróże po Stanach Zjednoczonych i Europie propagując swoje idee, książki i czasopismo „Strażnica”. Po powrocie założył nowy ośrodek w Brooklynie, gdzie mieściła się odtąd centrala organizacyjna i wydawnicza. W ośrodku była czynna również szkoła kolporterów, którzy wysyłani za granicę zakładali biura wyznawców w różnych krajach świata. Organizowali też spotkania połączone z lekturą pism Russella. Spotkaniom przewodniczyli specjalnie wybrani przedstawiciele zwani „starszymi”. Sam Russell był ich „honorowym pastorem”. Do końca swego życia Russell zdołał zgromadzić około 21 tysięcy zwolenników.

Główne dzieło Russella to sześć-tomowa praca pt. „Wykłady Pisma Świętego (1886-1904). Do roku 1916 dzieło rozeszło się w sześciu milionach egzemplarzy. Zaprezentowana w dziele wykładnia Pisma Świętego

¹² Z. Pawłowicz, *Człowiek a Świadcowie Jehowy*, dz. cyt., s. 10-13.

obejmowała przede wszystkim księgi apokaliptyczne i wykazywała wyraźne związki z naukami adwentystów, z którymi przez kilka lat był związany. W związku z tym, choć początkowo głosił, że Chrystus powtórnie przyszedł, ale w sposób niewidzialny, to w końcu znów zaczął przepowiadać nową konkretną datę, tym razem na rok 1918, ale i ta nie sprawdziła się. Ogłaszając kolejne terminy nastania Tysiącletniego Królestwa zwolennicy sekty zapomnieli o słowach Chrystusa, który powiedział: „A o owym dniu i owej godzinie nie wie nikt: ani aniołowie w niebie, ani Syn, tylko sam Ojciec” (Mt 24,36). Przypowieść o dziesięciu pannach kończy się słowami: „Czuwajcie więc, bo nie znacie dnia ani godziny, o której Syn Człowieczy przyjdzie” (Mt 25,13).

Na trudności związane z działalnością Russella nałożyły się problemy związane z jego żoną, Marią Ackley. Początkowo współpracowała ona z mężem, ale po rozwodzie (1906 r.) wystąpiła przeciw niemu wykazując istnienie nieścisłości zawartych w jego pismach. Spowodowało to odejście wielu zwolenników z kręgu sekty.

Jakie są główne punkty nauk Russella? Przede wszystkim cała jego interpretacja opiera się na dosłownym rozumieniu tekstów biblijnych. Taka interpretacja sprzeciwia się podstawowej zasadzie hermeneutyki biblijnej nakazującej uwzględniać również rozwój Objawienia biblijnego. Inny istotny punkt nauki Russella to chiliazm (od gr. chilioi = tysiąc) zwany też millenaryzmem (od łac. mille = tysiąc) głoszący, że bezpośrednio przed końcem świata zstąpi na ziemię „Miasto Świąte – Jeruzalem Nowe” (Ap 21,2.10). Nastanie wtedy tysiącletnie królestwo sprawiedliwości, w którym będzie panowała powszechna sprawiedliwość. Ziemia zostanie zamieniona w raj. Zniknie wszystko, do dotąd trapiło ludzkość: wojny, katastrofy, nienawiść, morderstwa. Pokój rozciągnie się nawet na świat zwierzęcy. Zniknie uciążliwa starość, ludzie zachowają wieczną młodość. Znikną epidemie i choroby. Ale nastąpi to dopiero wtedy, gdy Jehowa pokona potęgę przeciwnie Bogu; dokona się to w „wielkim dniu wszechmogącego Boga” (Ap 16,14)¹³. Czas, w którym to nastąpi stanowi tajemnicę dostępną jedynie Bogu¹⁴. Następane punkty nauki Russella to odrzucenie nauki

¹³ Miejszem tej bitwy będzie Harmagedon – symbol mitycznej góry świata, gdzie gromadzą się potęgi przeciwnie Bogu; jest to więc przeciwstawienie Bożej góry Syjon, jako miejsca przeznaczonego dla zbawionych (por. Hbr 12,22-24).

¹⁴ R. Fiszkał, *Prawda o Świadcach Jehowy*, Wydawnictwo „Logos”, 2010, s. 14-15.

o piekle i nieśmiertelności duszy, a zwłaszcza deprecjonowanie chrześcijaństwa i Kościoła. Russell zmarł 31.X.1916 roku. Śmierć zaskoczyła go podczas podróży propagandowej, gdy przemierzał Teksas z wykładem pt. „Świat się pali”.

Do uratowania sekty przed upadkiem przyczynił się jego następca i współzałożyciel sekty: J.F. Rutherford (1869 r.)¹⁵.

Od roku 1906 był bliskim współpracownikiem Russella, ale wnet stał się jego przeciwnikiem głosząc między innymi, iż zapowiedź końca świata na rok 1914 była rezultatem wpływów szatana. Podporządkowaną sobie sektę nazwał „Państwem Boga”, co oznaczało, że istniejące struktury państw są dziełem szatana. Wiązało się z tym odrzucenie wszystkiego, co wchodzi w skład struktury państwa: odmowa służby państwowej, składania przysięgi, wyrażania szacunku dla flagi państwowej. W rezultacie Rutherford i jego współpracownicy zostali skazani na dwadzieścia lat więzienia.

Po wyjściu z więzienia Rutherford zorganizował w Ohio dziesięciodniowy kongres, który zapoczątkował nowy rozwój sekty. Obok istniejącego już pisma „Strażnica” zaczął wydawać drugie pismo: „Przebudźcie się”. Zapowiedział nową datę końca świata na rok 1925. Głosił, że w związku z tym należy oczekiwać powrotu wielkich postaci Starego Testamentu: Abrahama, Izaaka i Jakuba; przygotowano dla nich nawet specjalny dom, w którym on sam zamieszkał jako „zarządca”. Jednak oczekiwany na rok 1925 koniec świata nie nastąpił, co spowodowało w sekcie rozłamy. Ratując sytuację Rutherford zobowiązał swoich wyznawców do zintensyfikowania działalności agitacyjnej i propagowania własnych pism. Istotnym czynnikiem było wprowadzenie zmiany strukturalnej sekty i nowej nazwy. Zmiana strukturalna dotyczyła nadanie sekcji wymiaru ogólnoświatowego jako zbawczej wspólnoty czasów ostatecznych. Nowa nazwa ogłoszona na kongresie w Columbus w roku 1931 brzmiała: „Świadkowie Jehowy”. Przyjmując tę nazwę odwoływano się do tekstu proroka Izajasza: „Wy jesteście moimi świadkami i moimi sługami, których wybrałem... wy jesteście moimi świadkami – wyrocznia Jahwe” (Iz 43,10-12).

Zmianom organizacyjnym towarzyszyły zmiany doktrynalne, głównie zakaz świętowania Bożego Narodzenia i używania znaku krzyża. W związku z tym pojawił się problem stosunku do Żydów. Początkowo Rutherford

¹⁵ Z. Pawłowicz, *Człowiek a Świadkowie Jehowy*, dz. cyt. s. 24-29.

utrzymywał z nimi bliskie kontakty, ale gdy pojawił się pogląd, że godność ludu przymierza przeszła na Świadków Jehowy, sekta w swoim piśmienictwie przejawia wyraźnie nastawienie antyżydowskie. Rozwojowi sekty sprzyjały organizowane corocznie kongresy.

Następcą Rutherforda został Natan Homer Knorr (1905-1977)¹⁶. Jego sprawna działalność organizacyjna spowodowała znaczny liczebny wzrost sekty (w roku 1975 podawano: dwa miliony). W roku 1966 zapowiedziano nową datę końca świata i powtórnego przyjścia Chrystusa – miał to być rok 1975. Niespełnienie się zapowiedzi kierownictwo sekty wyjaśniło w ten sposób, że dzięki temu Jehowa dał sekcje dalszą możliwość wzmożonego działania.

Za rządów Knorra nastąpiło przejście od charyzmatycznego do instytucjonalnego dawania świadectwa, przede wszystkim instytucja ma dawać świadectwo. W związku z tym założył on ośrodek kształcenia misjonarzy, których celem miała być światowa ekspansja ruchu. Poza tym scentralizował władzę Świadków Jehowy powołując do istnienia na nowo „Ciało Kierownicze”. Członkami tego grona mogą być wybrani, „namaszczeni” Świadkowie Jehowy. Ciało Kierownicze jest „kanałem”, którym posługuje się Jehowa w celu komunikowania organizacji swojej woli. Poza tym Knorr znacznie usprawnił funkcjonowanie sekty w świecie; podzielił organizację na mniejsze jednostki: oddziały, okręgi i obwody. Od jego czasów wszystkie publikacje sekty ukazują się anonimowo (wygodny sposób uniknięcia krytyki, gdy zawodzą „proroctwa”). Dla kształcenia misjonarzy założył w roku 1943 „Biblijną Szkołę Strażnicy – Gilead”. Później utworzono liczne jej filie w wielu krajach świata. Od roku 1924 powstają żywiolowo radi stacje działające na rzecz Świadków Jehowy. Knorr, podobnie jak poprzednicy, wyznaczył termin końca świata, tym razem na rok 1975. Knorr wprowadził zakaz transfuzji krwi (w roku 1945) na podstawie źle zrozumianego tekstu biblijnego mówiącego o „zakazie spożywania krwi” (Dz 15,29; 21,25). Z inicjatywy Knorra wydano własny anglojęzyczny przekład Nowego Testamentu pt. „Chrześcijańskie Pisma Greckie w przekładzie Nowego Testamentu” (Nowy Jork 1950), a następnie, już po śmierci Knorra przekład całej Biblii: „Pismo Święte w przekładzie Nowego Świata” (Nowy Jork 1997). Knorr zmarł 8.06.1977 roku.

¹⁶ Z. Pawłowicz, *Człowiek a Świadkowie Jehowy*, dz. cyt., s. 29; E. Bagiński, *Świadkowie Jehowy*, dz. cyt., s. 66-69.

Czwartym przywódcą sekty był W.F. Franz (1893-1992)¹⁷. Zainicjował on nowe formy działalności w postaci „szkolnego kursu usługiwania”, który później został przemianowany na „kurs biblijny dla braci”. Członkiem sekty był również bratanek Franza – Raymond, który początkowo był członkiem „Ciała Kierowniczego”, ale później opuścił sektę i opublikował szereg faktów kompromitujących ją. W roku 1983 opublikował książkę pt. „Kryzys sumienia”, która stała się w Stanach Zjednoczonych prawdziwym bestsellerem. Świadkowie Jehowy masowo książkę wykupywali i niszczyli, ale na podstawie ocalony egzemplarzy dokonano jej tłumaczeń na kilka języków.

Gdy zmarł Franz, kierownictwo sekty objął M.G. Henschel¹⁸. Był on sekretarzem osobistym Knorra. Przeprowadzone przez niego zmiany dotyczyły przede wszystkim oddzielenia funkcji religijnych sekty od działalności administracyjnej, wydał on nowy podręcznik pt. „Wiedza, która prowadzi do życia” (wydana w roku 1995). O ile poprzednie podręczniki nie szczędziły ostrej krytyki innym religiom, nowy podręcznik jest bardziej stonowany i unika tematów kontrowersyjnych.

W Polsce do rejestru kościołów i związków wyznaniowych Świadkowie Jehowy zostali wpisani w roku 1990 jako „Strażnica – Towarzystwo Biblijne i Traktatowe”. Przed wojną w roku 1938 organizację zdelegalizowano. Po wojnie w latach 1945-50 byli prawnie uznawani. Obecnie w Polsce rozwijają dużą aktywność. Obecnie działa ponad 1800 zborów, skupiających około 130 tysięcy członków. Wydają własne czasopisma: „Strażnica” (1915) i „Przebudźcie się” (1925-) oraz przeznaczony do użytku wewnętrznego miesięcznik „Nasza Służba Królestwa” (1957-). Siedziba Związku mieści się w Nadarzynie¹⁹.

Wnioski syntetyzujące:

1. Świadkowie Jehowy są sektą konwertystyczną prowadzącą działalność moralizatorską i misyjną skierowaną na zdobywanie nowych członków.
2. Adwentystyczną oczekującą radykalnej przemiany świata w wyniku potórnego przyjścia Chrystusa.

¹⁷ A. Wańka, *Świadkowie Jehowy*, [w:] *Encyklopedia Katolicka*, Lublin 2013, T. XIX, s. 314, E. Bagiński, *Świadkowie Jehowy*, dz. cyt., s. 69-72.

¹⁸ E. Bagiński, *Świadkowie Jehowy*, dz. cyt., s. 72-74.

¹⁹ Podaję za: A. Wańka, *Świadkowie Jehowy*, art. cyt., s. 314.

3. Synkretyczną łączącą w całość swojej doktryny różne poglądy, często sprzeczne tradycje i wierzenia religijne, a także wybrane poglądy religijne i społeczne. Prowadzą też działalność poza-religijną.
4. Redukcjonistyczną, zawierają bowiem uproszczoną wersję Objawienia, odmawiają Maryi godności Matki Bożej, odrzucają boskość Chrystusa.
5. Elekcjonistyczną, ograniczają bowiem zbawienie jedynie do należących do sekty jako wybranych przez Boga.
6. Fanatyczną, odrzucają bowiem wszystko, co nie zgadza się z ich poglądami, z czym łączy się selekcja prawd wiary.
7. Totalitarystyczną; cechuje ich autorytarna struktura władzy, wykorzystywanie technik manipulacji psychicznej, podkreślanie potencjalnych lub rzeczywistych szkód wynikających z odejścia z sekty.

SPIS TREŚCI

Episkopat Polski

Stanowisko biskupów polskich w sprawie małżeństwa katolickiego zawieranego poza miejscem świętym	363
List z okazji VI Tygodnia Wychowania 11-17 września 2016 r.	373
Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski	378
Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski	379
List zapowiadający obchody XVI Dnia Papieskiego (9.10.2016 r.)	381
Komunikat z 374. Zebrania Plenarnego KEP	386

Biskup Siedlecki

Komunikat Biskupa Siedleckiego	390
Dekret o miesięcznych opłatach od parafii	391
Dekret o wizytacjach kanonicznych na 2017 rok	302
Dekret ustanawiający dwie Komisje wizytacyjne	393
Zaproszenie na rekolekcje kapłańskie cz. I	395
Zaproszenie na rekolekcje kapłańskie cz. II	397
Dekret powołujący Centrum Formacji Katechumenalnej	399
Dekret ustanawiający Zespół ds. powołań kapłańskich	400
Komunikat w związku z działalnością Diecezjalnej Szkoły Katechistów Parafialnych	401

Zmiany wśród duchowieństwa	403
----------------------------------	-----

Komunikaty Kurii

Zaproszenie na ogólnopolskie rekolekcje kapłańskie	408
Zaproszenie na XXV Siedleckie Forum Nauczycieli, Rodziców i Wychowawców	410
Zaproszenie na zebranie Księży Dziekanów	411
Zaproszenie na spotkanie popielgrzymkowe	412
Zaproszenie na spotkanie Koordynatorów Dzieł Miłosierdzia	413
Zaproszenie na kurs ceremoniarza	416
Zaproszenie na Uroczystość ku czci Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza, głównych patronów Diecezji Siedleckiej	418
Kurs dla nadzwyczajnych szafarzy Komunii świętej	419
Zaproszenie na Mszę św. za zmarłych biskupów, prezbiterów, alumnów i osoby życia konsekrowanego	420

Komunikat Wydziału Duszpasterskiego 421

Dodatek

Ks. Kazimierz Matwiejuk, *Liturgia sakramentu namaszczenia chorych* 423

Ks. Roman Krawczyk, Świadkowie Jehowy – geneza
i główni przedstawiciele 433

ISSN 1230-7165

Wydawca:

Wydawnictwo Diecezji Siedleckiej

Unitas
wydawnictwo

08-110 Siedlce, ul. Szkolna 22

tel. 530 742 909

e-mail: wydawnictwo@wydawnictwo-unitas.pl

Nakład: 1000 egz.

Redaktor naczelny: ks. dr Jacek Szostakiewicz

Numer zatwierdził: ks. mgr lic. Jan Babik, kanclerz